

Årsrapport 2015

SENTER
FOR IKT I
UTDANNINGEN

Årsrapport 2015

**SENTER
FOR IKT I
UTDANNINGEN**

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. Leders beretning	6
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	8
2.1 Organisering	8
2.2 Nøkkeltall	9
2.3 Indikatorer for senterets tjenester	10
3. Årets aktiviteter og resultater	11
3.0 Senterets vurdering av bidrag til sektormålene og prioriteringer for 2015	11
3.0.1 Senterets overordnede prioritering av ressursinnsatsen	12
3.1 Økt digital kompetanse hos ansatte i barnehagen og grunnsopplæringen	13
3.1.1 Senterets vurdering av resultatoppgjøret og effekt av innsats	13
3.1.2 Digital kompetanse hos ansatte	13
3.1.3 Digital kompetanse i lærerutdanningen	15
3.1.4 Digital kompetanse i barnehagen	16
3.2 Økt kvalitet i det pedagogiske arbeidet med digitale ferdigheter hos barn og unge	16
3.2.1 Senterets vurdering av resultatoppgjøret og effekt av innsats	16
3.2.2 Økte digitale ferdigheter hos barn og unge	17
3.3 Økt kvalitet i sektorenes infrastruktur og administrative prosesser	17
3.3.2 Økt kvalitet i administrative prosesser	17
3.5 Særskilte aktiviteter	19
3.6 Senterets faste oppdrag	20
3.6.1 Kvalitetsutvikling	20
3.6.2 Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse	22
3.6.3 Forvaltning	22
3.6.3.2 Minstemme.no	25
3.6.3.4 Åpne standarder og universell utforming	25

4. Styring og kontroll i virksomheten	26
4.1 Felles føringer for statlige virksomheter	26
4.1.1 Fjerning av tidstyver	26
4.1.2 Lærlinger	26
4.1.3 Samfunnsikkerhet og beredskap	26
4.3 Andre føringer	27
4.3.1 Kommunikasjons- og formidlingsstrategi 2013–2015	27
4.3.2 Utvikling i antall arbeidsplasser i Oslo og Tromsø	29
4.3.3 Anskaffelser	29
4.3.4 Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	29
4.3.5 Likestilling	30
4.3.5.1 Kjønnfordeling totalt og på ulike stillingsnivåer (fast ansatte)	30
4.3.5.2 Kjønnsdelt oversikt over arbeidstid (heltid/deltid) – faste og midlertidige stillinger	30
4.3.5.3 Kjønnsdelt oversikt over sykefravær / annet fravær	30
4.3.5.4 Kjønnsdelt oversikt over permisjonsuttak	30
5. Vurdering av framtidsutsikter	32
5.1 Bakgrunn	32
5.2 Særskilte utfordringer	32
5.3.1 Andre utfordringer	33
5.4 Strategiske satsinger	34
6. Årsregnskap	35
Ledelseskommentarer årsregnskapet 2015	35
Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2015	36
Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter	38
Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år	38
Oppstilling av artskontorapporteringen, 31.12.2015	40
Note 1 Innbetalinger fra drift	41
Note 2 Utbetalinger til lønn	41
Note 3 Andre utbetalinger til drift	42
Note 4 Finansinntekter og finansutgifter	42
Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer	43
Note 8 Sammenheng mellom avregning og mellomværende med statskassen 2015	43
Vedlegg 1: Sykefraværstatistikk	44

1. Leders beretning

Formålet med senterets arbeid er å bidra til bedre bruk av IKT for økt kvalitet, styrket læringsutbytte og bedre læringsstrategier i utdanningen.

Senteret skal¹:

- Formidle kunnskap av høy kvalitet om IKT og læring.
- Vurdere ny teknologi og digitale medier, og analysere deres pedagogiske potensial.
- Formidle, veilede og tilrettelegge kunnskap om bruk av IKT i utdanningen.
- Fremme utviklingen av IKT i utdanningen av lærere og førskolelærere.
- Initiere, koordinere og gjennomføre nasjonale og internasjonale prosjekter med sentrale aktører og organisasjoner, og ulike fagmiljøer.

Senteret har i 2015 blitt den organisasjonen Stortinget ønsket ved opprettelsen. Senteret har befestet sin rolle som en innovativ leverandør av praktiske tjenester og rådgivning som bidrar til kvalitetsheving og fornyelse i sektoren. Senteret har i 2015, for fjerde år på rad, opplevd en økende etterspørsel, bruk og

interesse for det samlede tilbud på kompetanseutvikling, veiledning og rådgivning som tilbys de ulike målgruppene i sektorene. Mer enn 12 000 skoleeiere, skoleledere, lærere, barnehagelærere og barnehagebestyrere abonnerer ukentlig på informasjon og kunnskap om digitalisering og IKT gjennom nyhetsbrev og sosiale medier.

Eksempler på aktiviteter og leveranser som styrker kvalitet og kapasitet i sektoren er:

- Utviklet sammen med flere universiteter og høyskoler to nettbaserte etter- og videreutdannings-tilbud som har endret struktur, pedagogikk og kapasitet knyttet til etter- og videreutdanning av lærere. Denne løsningen gjør at skoleeier kan planlegge og legge til rette for at lærerne tar videreutdanning, samtidig som de jobber helt eller delvis.
- Videreutviklet «Den virtuelle matematikkskolen», som er et nettbasert, landsdekkende tilbud om matematikk til både høyt og lavt presterende elever. Prosjektet har drevet frem nye pedagogiske undervisningsmetoder. Dette gjør at skoler med små ressurser likevel kan ha et tilbud til sterkt presterende matematikkelever.

1 Hentet fra mandatet ved opprettelsen i 2010.

- Pilotert løsninger på utdanning.no som fremmer bedre dimensjonering av kapasiteten på ulike yrkesfag, sett opp mot arbeidsmarkedets behov og muligheter, samt enklere identifisering av potensielle lærlingeplasser.
- Etablert profesjonsfaglig digital kompetanse som et begrep i sektorene, og forankret det i lærerutdanningene gjennom ulike møtearenaer, publikasjoner og som innspill til rammeplaner og nasjonale retningslinjer.
- Vedlikeholdt og videreutviklet en lang rekke ressurser for bruk i klasserom og barnehage: www.iktsenteret.no, www.dubestemmer.no, www.iktplan.no, www.iktpraksis.no, www.personvernskolen.no mfl. Disse gir et vesentlig bidrag til å redusere «tidstyver» for ansatte i sektoren ved at de kan bygge videre på de sentralt utviklede ressursene i sitt lokale utviklings- og læringsarbeid.

I innsatsen for kvalitetsutvikling av utdanningsinstitusjonenes administrative prosesser er Feide, og hvor mange som bruker Feide og hvordan de bruker Feide, senterets viktigste virkemiddel. En god indikator på at dette arbeidet er vellykket er at vi i

2015 opplevde en vekst i antall innlogginger i grunnskolen på 94 % fra 2014. Grunntutdanningen sto totalt for 74 000 000 innlogginger via Feide i 2015.

Senteret oppnår sine gode resultater gjennom å ha en åpen og samarbeidende form overfor en lang rekke aktører i sektorene. I 2015 hadde vi formalisert samarbeidet med følgende organisasjoner: Flere edTech-bedrifter, forlag, nasjonale sentre, NAV, Vox, SSB, IKT Norge, Innovasjon Norge, ProTed, Elevorg., StatPed, KS, Fylkeskommuner og kommuner, Medietilsynet, Datatilsynet, Norsis, Norges arktiske universitet Tromsø, Høgskolen i Sør-Trøndelag (nå NTNU), Universitetet i Agder, Høgskolen i Oslo og Akershus, mfl.

Senteret er i dag, gitt eksisterende rammer, godt rigget for å levere tjenester av høy kvalitet til sektorene. Vi innehar kompetanse og kapasitet til å utføre innovative og særskilte hasteoppdrag for Kunnskapsdepartementet og sektoren, og ønsker å videreutvikle rollen som et fag- og kompetansemiljø innenfor et område som er i stor endring og utvikling.

Trond Ingebretsen
direktør

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Senter for IKT i utdanningen ble opprettet 1. januar 2010, og er et statlig forvaltningsorgan underlagt Kunnskapsdepartementet.

Senteret skal bidra til økt kvalitet i opplæringen med bruk av informasjons- og kommunikasjons-teknologi (IKT) for barn i barnehagene, elever i grunnopplæringen og studenter i lærer- og barnehagelærerutdanningen.

Senterets visjon er «Læring for fremtiden». Senterets primære målgrupper er barn, elever og ansatte i barnehagen og grunnopplæringen. Senteret retter også sitt arbeid mot barnehageeier, skoleeier, barnehagelærerutdanningen og lærerutdanningene.

Senterets virksomhetsmål i 2015:

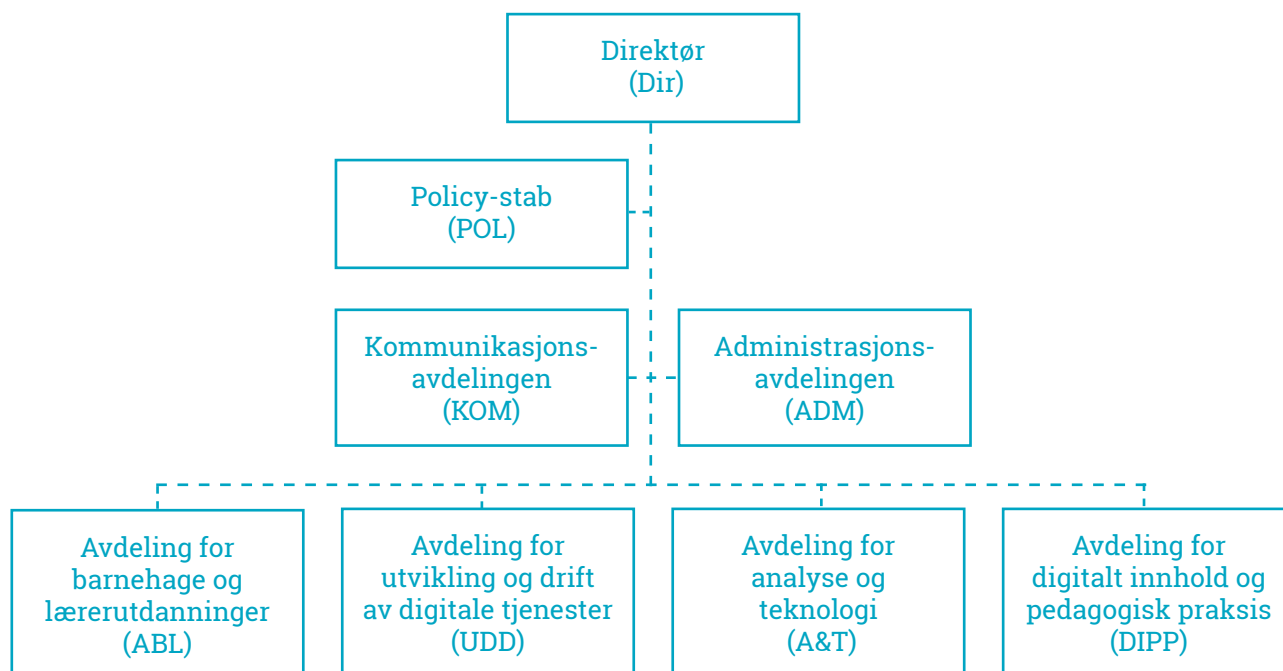
- Økt digital kompetanse hos ansatte i barnehagen og grunnopplæringen.
- Økt kvalitet i det pedagogiske arbeidet med digitale ferdigheter hos barn og unge.
- Økt kvalitet i sektorenes infrastruktur og administrative prosesser.

2.1 Organisering

Senter for IKT i utdanningen ledes av direktør Trond Ingebretsen. Senteret har hovedkontor i Tromsø og avdelingskontor i Oslo. Senterets ledergruppe bestod i 2015 av:

- Trond Ingebretsen, direktør
- Morten Søby, avdelingsleder for Policy-stab
- Philippa Kristiansen, avdelingsleder for administrasjonsavdelingen
- Vibeke Kløvstad, avdelingsleder for kommunikasjonsavdelingen
- Geir Ottestad, avdelingsleder for barnehage og lærerutdanninger (til 9.3.2015)
- Lene Karin Wiberg, avdelingsleder for barnehage og lærerutdanninger (fra 9.3.2015)
- Mona Mathisen, avdelingsleder for avdeling for utvikling og drift av digitale tjenester
- Elin Johanne Reite, avdelingsleder for avdeling for analyse og teknologi
- Øystein Nilsen, avdelingsleder for avdeling for digitalt innhold og pedagogisk praksis

Senteret er pr. 31.12.15 organisert slik:

2.2 Nøkkeltall

Nøkkeltall fra årsregnskapet 2014–2015	2014	2015
Antall årsverk	70	68
Samlet tildeling post 01-99	114 023 000	104 995 000
Utnyttelsesgrad post 01-29	95,6 %	94,5 %
Lønnsandel av driftsutgifter	42,8 %	48,5 %
Lønns- og personalutgifter per årsverk	705 000	753 000

2.3 Indikatorer for senterets tjenester

Under følger en oppsummering av noen utvalgte indikatorer. Disse er omtalt mer detaljert i de andre kapitlene. De viktigste nøkkeltallene og indikatorene for senterets tjenester.

Senteret har opplevd sterkt økning i bruk av en rekke tjenester fra 2014 til 2015:

- 94 % økning i antall innlogginger fra grunnskolene via Feide
- 50 % økning i bruk av IKTplan.no
- 17 % økning i antall lærere som bruker eTwinning
- 25 % økning i bruk av dubestemmer.no
- 30 % økning i antall følgere av senteret på Facebook
- 20 % økning i bruk av utdanning.no
- 100 % økning i bruk av Veilederforum.no

Senteret får meget gode tilbakemeldinger på kvaliteten på ressursene og tjenestene, og under følger et utvalg:

- 96 % av skolelederne som har tatt i bruk IKT-plan mener tjenesten gir «meget høy» eller «høy» verdi i skolens arbeid med digitale ferdigheter.
- 90 % av barnehagelederne som har deltatt i våre konferanser svarer at de vil anbefale konferanser i senterets regi.
- 94 % av skoleeiere/Feide-administratorer sier at de er «tilfreds» eller «svært tilfreds» med møtene/seminarene som senteret har arrangert.
- 90 % av brukerne av utdanning.no beskriver nettstedet som «godt» eller «svært godt».

Senteret har hatt meget gode besøkstall både på nettressurser og på fysiske arenaer i 2015, og under følger et utvalg:

- 15 000 lærere har vært i direkte kontakt med senteret i form av møter, konferanser, nettverksamlinger, m.m.
- 90 000 unike brukere har brukt tjenesten dubestemmer.no, samt at vi har sendt ut ca. 50 000 arbeidshefter til ulike skoler.
- Minstemme.no har hatt ca. 70 000 unike brukere og 365 000 sidevisninger.
- 41 000 elever på 4. trinn har gjennomført kartleggingsprøve i digitale ferdigheter.
- 10 000 personer følger senteret på Facebook.
- 4 740 000 brukersesjoner ble gjennomført på utdanning.no.
- Veileder i hensiktsmessig bruk av IKT i skolen er sendt ut til alle landets skoleeiere.
- Vi har vært i dialog med 300 lærerutdannere og ledere som sammen representerer samtlige lærerutdanningsinstitusjoner og alle typer lærerutdanning.
- Vi har hatt kontakt med over 1500 ansatte i barnehagesektoren gjennom konferanser, workshoper og møter.

3. Årets aktiviteter og resultater

I 2015 har Senter for IKT i utdanningen arbeidet målrettet og systematisk med utgangspunkt i de overordnede virksomhetsmålene som er satt. I rapporten har vi valgt å presentere resultatmålene for 2015 innunder det enkelte virksomhetsmål. Senterets aktiviteter presenteres under faste oppdrag, men er også vurdert inn under effektvurderingene i dette kapitlet. Innledningsvis i kapitlene der vi rapporterer på resultater, presenteres en vurdering av resultatoppnåelse og effekt. Unntaket er resultatvurdering av yrkes- og utdanningsveiledningen, som kun er omtalt under faste oppdrag. Forholdet mellom innsats, virkemiddelbruk, resultater og effekt er komplisert og vil påvirkes av mange faktorer, også faktorer som ligger utenfor senterets påvirkning. Vurderingene må ses i lys av dette.

Der det er overlapping mellom innholdet i virksomhetsmålene og faste oppdrag, er det valgt en mer utfyllende omtale under faste oppdrag. Under faste oppdrag er også strategier og tiltak omtalt mer utfyllende. **Det er imidlertid viktig å se resultatene for 2015 som drivere og forutsetninger for realisering av effekt på virksomhetsmålene i et mer langsiktig perspektiv.**

Senter for IKT i utdanningen er et rådgivende forvaltningsorgan. Dette påvirker innretningen på prioritering og bruk av virkemidler. Virkemiddelapparatet vil i hovedsak være veiledende og rådgivende, og skal tjene som støtte til prioriteringer og veivalg som gjøres lokalt på ulike forvaltningsnivåer. Senterets primære målgrupper er skoleeiere, skoleledere, lærere samt ansatte i barnehagen i tillegg til tilsatte i profesjonsutdanningene; lærerutdanning og barnehagelærerutdanning.

Som det fremgår av virksomhetsmålene skal senteret inneha og arbeide for å videreutvikle et godt kunnskapsgrunnlag for å sikre treffsikkerhet og relevans i innsatsen rettet mot ulike målgrupper i sektorene. Fremfor å omtale kunnskapsgrunnlaget innunder det enkelte virksomhetsmål, er det valgt å omtale dette samlet under overskriften **Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse** i punktet Faste oppdrag, side 22.

3.0 Senterets vurdering av bidrag til sektormålene og prioriteringer for 2015

Virksomhetsmålene til senteret støtte godt opp under de overordnede sektormålene innfor det som er senterets virkeområde. For barnehagesektoren er det kun for mål 1 og 3 hvor senteret har virkemidler. Staten har ikke en direkte styringslinje overfor skole- og barnehageeiere, og senteret må jobbe via indirekte virkemidler overfor målgruppene. Vi tolker økt etterspørsel og bruk av senterets tjenester, ressurser og kompetanse som en indikator på at vi bidrar til måloppnåelse. Ansatte i sektoren vil ikke bruk tid på tjenester, ressurser, konferanser og foredrag om de ikke ant det nyttig. Finner målgruppene tjenesten nyttig, er det rimelig å anta at de også bidrar til kompetansebygging.

Mål for barnehagen:

1. barnehager med høy kvalitet som fremmer trivsel, lek og læring
2. et tilgjengelig barnehagetilbud for alle barn
3. forutsigbare rammevilkår som medvirker til mangfold og likeverd i barnehagesektoren

Senteret er opptatt av å bidra til pedagogisk forsvarlig bruk av IKT i barnehagene, samt at alle barn uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn skal ha muligheter til å tilegne seg digital erfaring. Senteret har i 2015 prioritert foredrag, fagdager og annen utadventd virksomhet for å opplyse og bygge digital kompetanse hos barnehage ansatte. Denne aktiviteten har også vært viktig for å gjøre kjent senterets veiledningsressurser for barnehagene. Videre har arbeidet med kartlegging av bruk, kompetanse og holdninger til IKT i barnehage (Barnehagemonitor 2015) vært ressurskrevende. Det er stor underdekning av aktører og fagpersoner i sektoren som kan bidra til å spre informasjon om betydningen av de ansattes digitale kompetanse, hvorfor og hvordan digitale verktøy bør utnyttes i barnehagen. Vår vurdering er at vi derfor spiller en vesentlig rolle i kompetansebygging og tilrettelegging, og at det er nødvendig at senteret også prioriterer slik formidlingsarbeid. Se vurdering under de enkelte virksomhetsmålene for mer detaljer.

Mål for grunnopplæringen:

1. elever skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse
2. elever skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø
3. flere elever og lærlinger skal gjennomføre videregående opplæring

På overordnet nivå bidrar senteret med ressurser som bygger opp under de enkelte sektormålene. For mål 1 er særlig IKTplan.no, dubestemmer.no og våre faglige seminarer og konferanser et vesentlig virkemiddel. Indirekte er også aktivitetene knyttet til FEIDE, infrastruktur og administrative løsninger en forutsetning for at skolene kan undervise eleven i grunnleggende digitale ferdigheter

For mål 2 har senteret to vesentlige virkemidler: Dubestemmer.no og veiledere i hensiktsmessig bruk av IKT i klasserommet. Senteret har i 2014 utvidet dubestemmer.no med flere ressurser som støtter opp under undervisning og bevisstgjøring ift uønskede hendelse og krenkinger på nett. Det kan også argumenteres for at senterets kompetanse innenfor spillbasert undervisning, med tilhørende konferanser har bidratt til at flere ungdommer føler seg inkludert og forstått iht skolens didaktiske profil. Dette knytter seg til et fåtall skoler.

For mål 3 har senteret utviklet en løsning som har ført til vesentlige besparelse for fylkene i deres søk etter potensielle lærlingebedrifter. Pr. 31.12.2015 har syv fylker tatt løsningen i bruk. Videre bidrar utdanning.no bl.a. med god informasjon om ulike utdannelse og yrker, arbeidsmarkedsinformasjon, lønnsstatistikk, interestetester og karakterkalkulator som lar eleven sjekke ut hvilke studier det er realistisk å komme inn på. Det er krevende å måle effekten av denne informasjonen, men vår hypotese er at informerte og motiverte utdanningsvalg bidrar til å motvirke frafall.

Vår vurdering er at vi spiller en vesentlig rolle innenfor virkeområdet vårt i forhold til måloppnåelsen på de overordnede sektorålene for grunnopplæringen. Se vurdering under de enkelte virksomhetsmålene for mer detaljer.

3.0.1 Senterets overordnede prioritering av ressursinnsatsen

Største delen av senterets ressurser er bundet opp i de føringer som ligger i tildelingsbrevet, samt til videreutvikling, forvaltning og drift av etablerte, viktige og godt brukte nettressurser (utdanning.no, iktplan.no, iktcenteret.no, iktpraksis.no, dubestemmer.no, FEIDE, m.fl.). I 2015 har vi prioritert å bruke ressursene vi disponerer på barnehageområdet mot utadrettet virksomhet og til utvikling av kunnskapsgrunnlaget gjennom Barnehagemonitor 2015.

Vi har videre prioritert å ha fokus på bruk og videreutvikling av FEIDE i samarbeid med Uninett, da det ikke har vært hensiktsmessig å jobbe med å «selge inn» FEIDE til kommuner som enten er i prosess, eller som av ulike årsaker ikke har kapasitet til å innføre FEIDE. Videre har vi i 2015 prioritert å bygge opp våre egne informasjons- og formidlingskanaler, fremfor aktivt arbeide mot presse og media.

Senteret ser på lærerutdanningene som et viktig innsatsområde for å nå sektormålene på barnehage og skole. Det er derfor sentralt at lærere både i sin grunnutdanning og i EVU-tilbud får mulighet til å oppøve ulike elementer av sin profesjonsfaglige digitale kompetanse. Senteret har i 2015 prioritert å bidra til forståelse for hva og hvordan ulike elementer av

PFDK kan forankres i lærerutdanningene, blant annet gjennom fagseminarer og utvikling av et retningsgivende rammeverk for profesjonsfaglig digital kompetanse.

Senteret har også i 2015 prioritert å sammenfatte og analysere en lang rekke metastudier på effektene av IKT i undervisningen, arrangert et ekspertmøte i i tilknytning til dette, samt publisert en egen rapport med bidrag fra internasjonale eksperter. Senteret er fornøyd med de prioriteringen vi har gjort og med den ressursallokeringen vi har foretatt i 2015. Vi har på en relativt god måte balansert ressursinnsatsen mellom formidling (rådgivning, foredrag, konferanser, nyhetsbrev m.m.) og utvikling av tjenester og ressurser. Våre hovedprioriteringer har vært:

1. Å utføre de særskilte oppdragene
2. Bidra til virksomhetsmålene gjennom å balansere mellom:
 - Videreutvikling, forvaltning og drift av eksisterende tjenester
 - Utvikling og innovasjon knyttet til etablering av ny kunnskap, nye tjenester og nye konsepter både støtte til tekniske og pedagogiske prosesser
3. Forvalte alle ressurser knyttet til senterets faste oppdrag

3.1 Økt digital kompetanse hos ansatte i barnehagen og grunnsopplæringen

3.1.1 Senterets vurdering av resultatoppnåelse og effekt av innsats

Senterets faglige vurdering er at vår samlede innsats har hatt en vesentlig betydning for å realisere ambisjonene om økt digital kompetanse hos ansatte i barnehagen og grunnsopplæringen.

Det har i 2015 vært en betydelig økning i antallet barnehager, skoler, barnehagelærere, lærere, skoleledere og barnehage/skoleeiere, som har tatt del i ulike tilbud rettet mot målgruppene. Målgruppene våre er presset på tid, og de ville ikke brukt tid på våre tjenester uten at de oppleves som nyttige. Senteret anser med økt etterspørsel og bruk av våre tjenester som at disse oppfattes som relevante og

nyttige for målgruppene. Gjennom bruk av tjenestene, deltagelse på samlinger, mv., vil målgruppene øke sin digitale kompetanse.

Senteret vil særlig trekke frem økningen i antall skoleeiere som ønsker å jobbe systematisk med utviklingen av digitale ferdigheter i kombinasjon med kompetanseutvikling for ansatte. Måltrettet innsats med digital dømmekraft, herunder digital mobbing og uønskede hendelser på nett, har også gitt meget god respons i form av høye brukertall og stor etterspørsel.

Senteret har lagt ned et betydelig arbeid med å forankre begreper og forståelsen av hva profesjonsfaglig digital kompetanse innebærer for lærere på ulike trinn og i barnehagene.

Senteret har i 2015 videreført samarbeidet med lærerutdanningsinstitusjonene, og vært i kontakt med samtlige institusjoner med god oppslutning om nettverksaktiviteter, kompetanse- og kunnskapsutvikling.

Senteret har i 2015 bidratt til en betydelig kapasitetsøkning i videreutdanningen av lærere gjennom prosjektet MatematikkMOOC.

3.1.2 Digital kompetanse hos ansatte

Senteret har i 2015 hatt en betydelig utadrettet virksomhet med lærere og skoleledere som hovedmålgrupper. I tillegg er det tilrettelagt for et utvalg digitale tjenester som støtter opp om utviklingen av digital kompetanse på skolenivå. Vekst i omfanget av utadrettet virksomhet samt betydelig vekst i bruken av våre digitale tjenester, gir et tydelig bilde av senteret som en driver for kompetanseutvikling i sektoren.

Senterets tjenester dekker både systematisk kompetanseheving og implementering av digitale ferdigheter fra skoleeier og skoleledernivå (IKTplan.no), samtidig som vi tilbyr delings- og utviklingsarenaer for god praksis blant lærere (iktpraksis.no og eTwinning).

I 2015 vil senteret også trekke frem arbeid med programmering i skolen der senteret har utviklet

kunnskapsgrunnlag, gjennomført større nasjonale konferanser og bidratt til å utvikle innhold i faget programmering i skolen. Senteret bistår Utdanningsdirektoratet i utvikling av læreplaner.

Digital dømmekraft, herunder uønskede hendelser på nett og digital mobbing, er et annet prioritert område for senteret i 2015. Dette har hatt innvirkning på tjenesteutviklingen og bidratt til økt kompetanse og oppmerksomhet i sektoren.

Senterets ***Veileder i hensiktsmessig bruk av IKT i skolen*** er utviklet i 2015, og distribuert til alle landets skoleeiere. Veilederen er blitt svært godt mottatt, og har bidratt til å øke kunnskapen og betydning av lærerens klasseledelse i digitaliserte omgivelser, ikke minst for å motvirke uønsket bruk av digitale enheter i klasserommene.

Det er viktig å understreke at senteret per i dag er organisert på en måte som gjør at det er mulig å utnytte utviklingskapasitet og tjenester effektivt for nye temaer eller områder med særlig oppmerksomhet.

Arenaer, aktiviteter og tjenester

I overkant av 15 000 lærere og skoleledere fra hele landet har i løpet av 2015 tatt del i konferanser, samlinger, workshoper og seminarer arrangert av senteret eller med senteret som faglig leverandør.

Tematisk dekker dette både informasjonssikkerhet, personvern, digital dømmekraft, grunnleggende digitale ferdigheter, hensiktsmessig bruk av IKT, bruk av digitale verktøy og ressurser samt eksempler på god praksis og innovativ bruk.

Senteret har hatt en sentral rolle på flere arenaer for fag- og kompetanseutvikling i sektoren i 2015 både som arrangør, medarrangør og bidragsyter.

Et sentralt tema i 2015 har vært systematisk arbeid med digitale ferdigheter. Tjenesten IKTplan.no (www.iktplan.no), som både er et komplett undervisningsopplegg og et planverktøy for skoleeier og skoleleder, er tatt i bruk i 248 kommuner. Dette dekker 517 000 elever eller over 75 % av elevene i barne- og ungdomskoler i Norge. Det er blitt gitt omfattende veiledning i bruk av tjenesten, og den hadde i overkant

av 1,9 millioner sidevisninger i 2015, og det er en økning på 50 % fra 2014.

Gjennomførte brukerundersøkelser knyttet til IKTplan.no viser at blant 339 skoleledere mener 96 % at den har «svært høy grad» eller «høy grad» av nytteverdi for deres arbeid med elevenes digitale ferdigheter. Hver enkelt kommune som innfører IKTplan.no vil nøkternt sett spare fem årsverk sammenlignet med om de skulle utviklet en tilsvarende plan med undervisningsopplegg selv. Dette er et stort bidrag til fjerning av tidstyver.

Digital dømmekraft har vært et annet sentralt tema i 2015 med hensyn til kompetanseutvikling. Tjenesten dubestemmer.no (www.dubestemmer.no) er den mest brukte ressursen for å støtte opp om arbeid med digital dømmekraft i skolen. Tjenesten hadde i 2015 ca. 90 000 unike nettbrukere (økning på 25 % fra 2014), samt at det ble sendt ut mer enn 46 000 arbeidshefter etter bestilling fra lærere og skoler (økning på 50 % fra 2014). Siden 2007 er det sendt ut ca. 700 000 arbeidshefter etter bestilling. Mange av disse heftene blir brukt om igjen av nye klasser. Dette betyr at senteret når en svært stor del av målgruppene gjennom tjenesten på et prioritert område. Tjenesten dubestemmer.no er en sentral og viktig ressurs i bekjempelsen av digital mobbing og krenkelser på nett.

Senteret har lagt til rette for deling og spredning av gode praksis eksempler og programvare gjennom tjenesten iktipraksis.no (www.iktpraksis.no). Tjenesten er relativt ny, men har allerede i overkant av 300 undervisningsopplegg og pedagogiske erfaringer til deling og inspirasjon.

Senteret er nasjonal koordinator for eTwinning – Europas største nettverk av skoler og lærere. Prosjektet initierer og følger samarbeidsprosjekter over landegrensene. Det gjennomføres en omfattende rekke fagseminarer på utvalgte tema og fag i hele Europa. Det er i løpet av 2015 registrert totalt 1325 norske skoler og 3492 lærere i eTwinning. Det er en økning på hhv. 10 % og 17 % fra 2014.

Videre drifter senteret to spesialiserte tjenester for lærer og skoleeiere (i samarbeid med andre) som

spesielt bidrar til kompetansebygging om opphavsrett og personvern: delrett.no og personvernskolen.no.

Utprøving av innovativ bruk av IKT i utvalgte fag og emneområder, i samarbeid med utvalgte lærere, har vært en del av senterets virksomhet i 2015. Det er utviklet veiledningsmaterieell til tverrfaglige undervisningsopplegg rundt bl.a. spill i skolen og programmering. Senteret opplever økende etterspørsel fra lærere og skoleledere innenfor dette området.

Lærerne som har deltatt i «Den virtuelle matematikkskolen» har i løpet av året ytterligere videreutviklet både sin digitale kompetanse med hensyn til bruk av digitale verktøy for bedre matematikkundervisning, og sin generelle digitale kompetanse knyttet til undervisning over nett. I arbeidet med «Den virtuelle matematikkskolen» har senteret vist hvordan sterkt presterende elever kan få undervisning på tvers av sektorer og geografi.

I 2015 har senteret forvaltet tjenesten Skolementor. Skolementor er en gratis nettressurs for refleksjon og egenvurdering som grunnlag for målrettet skoleutvikling med IKT som driver. Skolementor er rettet mot skoleleder i arbeidet med utvikling av digital kompetanse i egen virksomhet. Utvalgte temaer fra Skolementor ble i 2015 integrert i Utdanningsdirektoratets Ståstedsanalyse, der de danner en egen IKT-modul.

I tjenesten veilederforum.no har senteret sammen med VOX tatt initiativ for rådgivernes digitale kompetanse, samt styrket deres evne til å gi elevene gode råd for å styrke yrkes- og utdannelsesvalg.

Senteret har gjennom 2015 arbeidet med å finne en ny eier av det nasjonale nettstedet Minstemme.no. Det ble i slutten av 2015 klart at Eidsvoll1814 (Kulturdepartementet) overtar tjenesten 1. august 2016. Brukertallene for Minstemme.no har vist en meget bra vekst gjennom prosjektet. Så langt i 2015 har nettstedet hatt rundt 70 000 unike brukere og 365 000 sidevisninger.

3.1.3 Digital kompetanse i lærerutdanningen

Vi har gjennom ulike møtearenaer formidlet og vært i dialog med rundt 300 lærerutdannere og ledere

som sammen representerer samtlige lærerutdanningsinstitusjoner og alle typer lærerutdanning. Vi har i tillegg nådd en betydelig gruppe lærerstudenter.

Senteret har jobbet med å utvikle et retningsgivende rammeverk for profesjonsfaglig digital kompetanse som synligjør og beskriver digitale kunnskaper, ferdigheter og kompetanser som ligger til lærerrollen. Dette er en forutsetning for reell og god implementering ved den enkelte lærerutdanning av profesjonsfaglig digital kompetanse ivaretas i rammeplaner og andre styringsdokumenter for lærerutdanningene. Senteret har derfor prioritert å bistå ulike beslutningstakere og sentrale rådgivere med sin fagkompetanse for å sikre en hensiktsmessig forankring av profesjonsfaglig digital kompetanse i nye styringsdokumenter på nasjonalt og lokalt plan.

Den viktigste arenaen for å spre kunnskap om profesjonsfaglig digital kompetanse i 2015 var Nasjonalt råd for lærerutdanning sin høringskonferanse for nasjonale retningslinjer. Senteret samarbeidet med NRLU og Det europeiske Wergelandsenteret om konferansen, hvor profesjonsfaglig digital kompetanse og medborgerskap var tema for retningslinjekonferansens første dag. Konferansen samlet nøkkelpersoner fra alle lærerutdanninger og -institusjoner, og deltakerne fikk gjennom foredrag og gruppearbeid et godt innblikk i hvordan tematikken best kunne integreres i retningslinjer og lokalt studieplanarbeid.

Senteret har dette året også hatt et ekstra fokus på utvikling av nye FoU- og læringsarenaer i lærerutdanningen. På flere arenaer har senteret gjennom året lagt til rette for at lærerutdannere og ledere fra de fleste lærerutdanningene har fått innspill fra både praksisfeltet, hverandre og andre aktører i senterets nettverk.

Det viktigste arrangementet for å fremme etableringen av nye fysiske og digitale «rom» for utprøving og utvikling av digitale læringsformer var Innovasjonscampen, som ble gjennomført med støtte av Ungt Entreprenørskap og ProTed. Over 50 utvalgte representanter fra 15 lærerutdanningsinstitusjoner deltok på denne workshopen,

og det kom opp flere gode konseptforslag som senteret vil følge opp videre i samarbeid med de ulike lærerutdanningene.

3.1.4 Digital kompetanse i barnehagen

Senteret har stor og økende etterspørsel etter bidrag til formidling og kurs om bruk av IKT i barnehagen, og har hatt høy prioritet på å imøtekomme disse forespørslene. Vi hadde i 2015 en målsetning om å øke barnehagesektorens kjennskap til våre tjenester og ressurser i alle landsdeler, og har derfor vektlagt en bred geografisk profil i vår kommunikasjon med barnehagesektoren.

Senteret arrangerte og bidro på rundt 20 fagdager, workshoper og andre typer seminarer med fokus på utvikling av digital kompetanse hos barnehageansatte. Det har vært spesielt stor etterspørsel fra Vestlandet og Nord-Norge, og disse landsdelene ble derfor prioritert. Til sammen har vi møtt over 1500 ansatte i barnehagesektoren gjennom konferanser, workshoper og møter.

Det største arrangementet var vår nasjonale barnehagelederkonferanse i Stavanger, hvor 160 barnehageledere fra hele landet møttes og fikk belyst digitale utfordringer og muligheter. Det er svært interessant å merke seg at 90 % svarte i tilbakemeldingen at de vil anbefale konferanser i senterets regi.

Senteret har i tillegg deltatt i ulike fagmøter med blant annet sentrale aktører som UDIR, de nasjonale sentrene, barnehagelærerutdanningsinstitusjoner og barnehagefaglige rådgivere i større kommuner som Tromsø, Oslo og Trondheim.

Senteret har i 2015 også distribuert og videreutviklet pedagogiske ressurser for barnehagen, blant annet filmer i samarbeid med nasjonale sentre og med økonomisk støtte fra Utdanningsdirektoratet, som er publisert på senterets hjemmeside samt i egne kanaler og på udir.no. **Den digitale barnehageprisen** ble også etablert i 2015, med formål å fremme god pedagogisk bruk av digitale verktøy i barnehagen. Prisen ble tildelt Klepp friluftsbarnhage. Senteret har utviklet en egen barnehageportal under

tjenesten IKTplan.no. Portalen er tilgjengelig på IKTplan.no sin beta-plattform.

Senteret jobber med å øke andelen brukere på digitale plattformer, men opplever at det er fortsatt stor etterspørsel i barnehagesektoren etter veiledningsressurser i trykt format. Senterets nyhetsbrev for barnehagesektoren er blitt sendt ut to ganger, med rundt 7000 mottakere hver gang.

3.2 Økt kvalitet i det pedagogiske arbeidet med digitale ferdigheter hos barn og unge

3.2.1 Senterets vurdering av resultatoppnåelse og effekt av innsats

Senterets faglige vurdering er at våre samlede resultater og virkemidler har hatt en vesentlig effekt på bedring av de digitale ferdighetene til barn og unge. Vi mener dette har sammenheng med den kompetansebygging ansatte i sektoren gjennomfører (ref. forrige kapittel).

I tillegg til tjenester som støtter opp om undervisning og læring for å øke elevenes digitale ferdigheter, har Senteret påtatt seg et pådriveransvar med hensyn til videreutvikling av digitale vurderingsformer samt utvikling av kvalitativt gode prøver i digital kompetanse i og på tvers av fag.

Senteret har utviklet kartleggingsprøver i digitale ferdigheter etter oppdrag fra Utdanningsdirektoratet og på oppdrag fra Oslo kommune.

Prøven på 4. trinn ble i 2015 gjennomført for tredje gang, og ble gjennomført av 68 % av alle elever på dette nivået (41 000 elever). Dette innebærer en sterk vekst i bruken av prøven siden 2013 (se nærmere omtale under 3.6.2), og indikerer økt fokus og oppmerksomhet på kvaliteten på arbeidet med grunnleggende digitale ferdigheter.

Gjennom Feide måler Senteret innlogging i digitale verktøy og ressurser i grunnopplæringen. 2015 var et rekordår for Feide med totalt 113 millioner innlogginger, der ca. 73,7 millioner kom fra grunnopplæringen. Innlogging fra grunnskolen økte med hele

94 % sammenlignet med året før. For videregående skole var økningen på 27 %.

Dette indikerer økt tilgjengelighet og økt bruk av digitale ressurser blant elever og lærere – noe som igjen både indikerer økt fokus og spredning av kompetanse.

3.2.2 Økte digitale ferdigheter hos barn og unge

Senteret benytter ulike virkemidler for å bidra til at barn og unges digitale ferdigheter økes; både direkte gjennom tilpassede tjenester som benyttes av målgruppen, og indirekte gjennom kompetanseheving rettet mot lærere og skoleledere. Virkemidler og resultatbeskrivelser på dette området er således nært knyttet til ansattes kompetanse.

I 2015 har i særlig grad to tjenester bidratt til å sette fokus på og legge til rette for systematisk utvikling av elevenes digitale ferdigheter:

- Tjenesten IKTplan.no bidrar med operasjonalisering av digitale ferdigheter gjennom å tilby undervisningsopplegg i fag. Den veileder og viser hvordan digitale ferdigheter kan oppøves, og tilbyr verktøy for å teste elevers og læreres digitale ferdigheter. IKTplan.no ble i 2015 tatt i bruk av 28 nye kommuner, slik at det nå er 248 norske kommuner som bruker tjenesten. IKTplan.no sine nettsider hadde 1 900 000 treff i 2015.
- Tjenesten dubestemmer.no er den viktigste digitale kanalen knyttet til digital dømmekraft. I 2015 ble denne tjenesten utvidet med nye filmer og temaet uønskede hendelser på nett. Tjenesten dubestemmer.no er et samarbeid mellom senteret, Datatilsynet og Utdanningsdirektoratet. For mer utfyllende omtale se side 15 under faste oppdrag.

Videre har senteret lagt til rette for deling og spredning av gode praksiseksempler og programvare gjennom tjenesten iktipraksis.no. Tjenesten er relativt ny, men har allerede i overkant av 300 undervisningsopplegg og pedagogiske erfaringer til deling og inspirasjon. Tjenesten tar opp relevante temaer og fokusområder med gode praksiseksempler, bl.a. knyttet til klasseledelse.

3.3 Økt kvalitet i sektorenes infrastruktur og administrative prosesser

3.3.1 Senterets vurdering av resultatoppnåelse og effekt av innsats

Senterets faglige vurdering er at de samlede aktivitetene som er gjennomført i 2015 har bidratt til å løfte kvaliteten i infrastruktur og administrative prosesser.

Publisering av veileder for beregning av båndbredde til skolene, sterkt økende bruk av Feide, aktiv rådgivning for skoleeiere, skoler og andre knyttet til personvern, sikkerhet og andre tekniske spørsmål underbygger dette. Senteret opplever stor etterspørsel etter disse tjenestene, og må i enkelte tilfeller avvise forespørsler knyttet til området. Videre er også behovet for IKT-strategi for skole og barnehage et vesentlig moment for alle de kommunene som har besluttet å benytte Senterets tjeneste IKTplan.no. Inkludert i dette følger også malverk (utviklet sammen med KS) for utvikling av lokal IKT-strategi.

3.3.2 Økt kvalitet i administrative prosesser

Innføring og bruk av Feide

Senteret skal bidra til at Feide er tatt i bruk i alle kommuner innen utgangen av skoleåret 2015/2016. Systematisk og målrettet innsats over tid knyttet til innføring og bruk av Feide har bidratt til at 335 kommuner og samtlige 19 fylkeskommuner nå er med i Feide.

Det er ikke mulig å nå en full dekning av Feide uten tydelige og forpliktende nasjonale føringer på at Feide skal være obligatorisk. Målrettet innsats rettet mot innføring og bruk av Feide har bidratt til at 92 % av potensielle Feide-brukere benytter løsningen.

I 2015 ble 37 nye kommuner med i Feide. Feide har i dag ca. 800 000 brukere i grunnutdanningen. Dette utgjør til sammen 92 % av potensielle brukere. I tillegg er det kommet med ni nye privatskoler.

Feide hadde 113 millioner innlogginger i 2015. Av disse representerte ca. 74 millioner grunnutdanningen. For grunnutdanningen er det per i dag ca. 110 tjenester som er tilgjengelige med Feide-innlogging.

Det er etablert faste møtearenaer for systematisk kompetanseheving, rådgivning og erfaringsutveksling knyttet til innføring og bruk av Feide. I 2015 har samlet 361 representanter for skoleeiere deltatt på disse fellesmøtene.

For skoleeiere som er med i Feide arrangerte senteret tre erfaringssamlinger med fokus på forvaltning, tilrettelegging og bruk av Feide. 86 representanter fra skoleeiere deltok. Evalueringer fra samlingene viste at 94 % av deltakerne var «tilfreds» eller «svært tilfreds» med møtene. I tillegg ble det arrangert en fagdag for Feide-administratorene i GO og UH med til sammen 95 deltakere.

I tillegg til fellesmøter har om lag 60 skoleeiere fått veiledning tilpasset egne behov og utfordringer. Senteret har i 2015 etablert en fast møtearena for tjenesteleverandører i Feide. Det er avholdt tre møter der samlet 24 tjenesteleverandører tok del.

Utviklings- og innovasjonsaktiviteter knyttet til Feide

Feide med sterk autentisering

Generell digitalisering i sektoren og utviklingen i trusselbildet har ført til behov for sterk autentisering inn mot utvalgte ressurser hos skoleeierne for deler av brukergruppene.

I 2014 ble det påbegynt et arbeid med å se på ulike løsninger for sterk autentisering i Utdanningssektoren med mål om å kunne anvende Feide med sterk autentisering. Den foreslåtte løsningen for sterk autentisering med Feide ble pilotert i 2015, og dannet grunnlag for å anbefale utvikling av løsning for produksjon.

15. oktober 2015 var Feide med sterk autentisering mulig å anvende for skoleeiere i GO- og UH-sektoren.

Gruppedata i Feide

Behovet for gruppedata med Feide har vokst frem med utgangspunkt i ønsket om å anvende digitale læringsressurser og tjenester på en bedre og enklere

måte enn tidligere. Gruppedata med Feide ble påbegynt høsten 2013, og pilotert med vertskommuner og tjenesteeiere høsten 2014 og våren 2015. 11 vertskommuner og fire tjenesteleverandører piloterte Feide med gruppedata. 15. oktober 2015 kunne vertskommuner og tjenester i Feide ta ny funksjonalitet i bruk.

Feide – kommunikasjonskanaler og samarbeid

feide.ihtsenteret.no er IKT-senterets hovedkanal for informasjon om Feide.

Nettstedet hadde følgende besøkstall i 2015: 14 152 økter, 9652 brukere, 33 025 sidevisninger, nye besøkende 68 %, returnerende besøkende 32 %.

minfeide.no er en nettbasert tjeneste som gir en oversikt over hvilke læringsressurser og tjenester som er tilgjengelige med Feide-innlogging. Det finnes i dag ca. 110 tjenester med Feide-innlogging som er relevante for grunnopplæringen. Nettstedet hadde følgende besøkstall i 2015: 2306 innlogginger med Feide.

Gjennom Samarbeidsrådet for Feide skal UNINETT og IKT-senteret opprettholde Feide som en trygg og enhetlig identitetsløsning for sektoren. Rådets mål er å sikre visjon, stabilitet, internasjonal harmonisering og forutsigbarhet for Feide-arbeidet. Senter for IKT i utdanningen har to medlemmer i rådet, i tillegg til at man ivaretar Samarbeidsrådets sekretariatsfunksjon. Det ble avholdt seks møter i Samarbeidsrådet i 2015.

Prioriteringsrådet for Feide består av representanter fra kommuner, fylkeskommuner og KS. Rådets hovedoppgaver er å fremme og prioritere mellom behov og ønsker fra grunnopplæringen, og å være rådgivende instans for Feides samarbeidsråd.

IKT-senteret har sekretariatsfunksjon. Det ble avholdt fire møter i 2015.

Informasjonssikkerhet og personvern

Skoleeieres ansvar for å forvalte personvernloven er tillagt stor vekt i veiledning og rådgivning knyttet til innføring og bruk av Feide. Senteret har i tillegg arrangert egne seminarer rettet mot personvern og informasjonssikkerhet med fokus på risikovurderinger

og databehandleravtaler. Alle skoleeiere har fått tilbud om deltakelse.

Feide og FITS – profesjonell IKT-drift

Senteret startet et forsøksprosjekt for å se på gevinster ved innføring av Feide og skolering i profesjonell drift. I 2015 ble det initiert et samarbeid med ni kommuner med felles driftsselskap hvor Senteret har hatt ansvar for tett oppfølging av forberedelse for å ta i bruk Feide, kursing av ansatte i FITS (rammeverk for profesjonell drift i skolen) og kartlegging av utfordringsbildet i hver kommune. Det ble i tillegg avholdt et åpent FITS-kurs. Denne erfaringsdokumentasjonen skal danne grunnlaget for videre prioriteringer, ikke minst med tanke på å forberede kommuner med hensyn til kommunesammenslåinger på sikt.

Effektivisering av arbeidet med flere lærlingeplasser

Gjennom utdanning.no deltok senteret i 2014 i et pilotprosjekt med Nordland fylkeskommune. Piloten hadde to overordnede formål: å forenkle og effektivisere prosessen med å finne opplæringsbedrifter og å utvikle et verktøy for å understøtte samarbeid mellom skole og arbeidsliv.

For å identifisere potensielle lærebedrifter innhenter og oppdaterer utdanning.no hver natt alle virksomheter i landet fra Brønnøysundregistrene. Etter spesiell avtale med Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret kobles også samtlige arbeidsforhold i landet til enkeltbedrifter i Brønnøysundregistrene. Dette blir presentert på en oversiktlig måte for elever, lærere, rådgivere, skoleeiere, opplæringskontor, mfl., slik at alle eksempelvis kan se hvor stort arbeidsmarkedet for rørleggere er i deres region/kommune og hvilke bedrifter rørleggerne jobber i. I tillegg innhentes det hver natt informasjon om lærlinger, lærebedrifter og deres tilknytning til opplæringskontor. Dette skjer gjennom avtale med hvert enkelt fylke, og informasjonen sammenstilles med øvrig bedriftsinformasjon. Slik identifiserer utdanning.no for sine brukere hvilke av eksempelvis rørleggerbedriftene som er lærebedrifter, samt at det gjør det mulig å presentere kontinuerlig oppdaterte lærlingetall på fylkes- og kommunenivå for hvert enkelt lærefag.

For å understøtte samarbeidet mellom skole og arbeidsliv ble det utarbeidet en tjeneste hvor skolene først kan kartlegge relevant regional kompetanse, og deretter registrere samarbeidsavtaler de har inngått med lokalt arbeidsliv. Disse avtalene blir så presentert på utdanning.no slik at de er lett tilgjengelige for de som har behov for dem, for eksempel faglærere som har behov for å utplassere elever i bedrift. Pilotskoler i Nordland rapporterer at som en følge av verktøybruken og en profesjonalisering av samarbeidet med arbeidslivet, har de fått flere bedrifter til å starte prosessen med godkjenning som opplæringsbedrift og ta inn lærlinger.

Nytten av disse verktøyene har medført en rask spredning til ni fylkeskommuner og en base med foreløpig 17 000 lære plasser. Senteret antar at ved utgangen av 2016 vil majoriteten av fylkene være tilknyttet løsningen. NHO og Utdanningsdirektoratet har også vært partnere i prosjektet.

3.5 Særskilte aktiviteter

Under følger en kort beskrivelse av hvordan senteret har løst de særskilte oppdragene for 2015, den nummererte listen under korresponderer med tilsvarende tall i tildelingsbrevet for 2015:

1. Senteret har gjennom alle sine aktiviteter vektlagt balanse både i kunnskapsgrunnlaget og i praksis-eksemplene som formidles til sektoren, om når og hvordan IKT kan virke læringsfremmende, og når og hvordan IKT ikke fremmer læringsarbeidet. Gjennom utviklingen av en egen veileder i hensiktsmessig bruk av IKT i skolen, som er distribuert til alle landets skoleeiere, har senteret satt et særlig fokus på god bruk av IKT i klasserommet, samt tiltak for å unngå uønsket bruk. Senteret har videreført dialog og kontakt med Kunnskapssenteret. Kunnskapssenteret ble også involvert i planleggingen av en internasjonal ekspertsamling som senteret var vertskap for.
2. Senteret har fulgt opp regjeringserklæringens punkt vedrørende det å «Etablere en felles IKT-plattform for skolene for å sikre enklere tilgang til digitale læringsressurser, deling av informasjon og mer effektiv skolehverdag ...». Senteret har i 2015

fokusert innsatsen på å bidra til en profesjonalisering av identitetshåndteringen i kommuner og fylkeskommuner gjennom Feide, samt at tjenesten *minfeide.no* er satt i drift. Videre er andre av senterets tjenester designet slik at de kan inngå i en slik plattform om ønskelig. Det ligger utenfor senterets mandat og ressursramme å iverksette konkrete tiltak knyttet til selve etableringen av en «... en felles IT-plattform for skolene ...». Videre bør etableringen av en eventuell felles plattform ta hensyn til de innspill senteret har kommet med ift. å koble grunnutdanningen opp mot skyprosjektet som nå kjøres for UH-sektoren i regi av UNINETT.

3. Senteret har i 2015 økt antall kommuner som benytter seg av IKT-plan, samt utviklet egne moduler for videregående skole og barnehager.
4. Senteret har i 2015 etablert et nært samarbeid med Universitetet i Tromsø og NTNU (før Høgskolen i Sør-Trøndelag) for å etablere en digital plattform for åpne kurs for lærere (MOOC). Gjennomføringen av «MatematikkMOOC»-prosjektet har gått i henhold til plan, og senteret har også bidratt til spredning av kunnskap og erfaringer til andre relevante UH-institusjoner. Prosjektet er forankret i NRLU. Plattformen som er utviklet og den pedagogiske oppbyggingen tester ut en modell som øker fleksibilitet og tilgjengelighet på videreutdanningen. Dette vil bidra til ny kunnskap om effektive måter for å utvikle slike tilbud i stor skala med høy kvalitet. NIFU har fått i oppdrag å drive følgeforskning og evaluering av tilbudet. Gjennomføringsgraden i studiet er meget høy – det indikeres en gjennomføringsgrad på opp mot 85 %, noe som må anses meget høyt for nettbaserte studier. I samarbeid med Utdanningsdirektoratet er det også gjort tilpassinger til «Kompetanse for kvalitet», slik at tilbudet inngår i en helhetlig modell for videreutdanning. Videreutdanningstilbudet blir gitt til 300 lærere i 2015/16 (matematikk 2, 30 studiepoeng). I tillegg blir innholdet tilrettelagt for etterutdanning og til bruk i helt åpne egenstudier eller i skolebasert kompetanseutvikling, noe som gir ressursen verdi for hele sektoren. Prosjektet har utviklet ny design og gjort tilpassinger i en teknisk plattform (Canvas) som også kan gjenbrukes av alle institusjoner som ønsker det. Prosjektet er på plan, og løsningen vil være klar til pilotering i mars 2015, og klar for ordinær drift i august 2015.

3.6 Senterets faste oppdrag

I omtale av Senterets faste oppdrag i vedlegg 1 til tildelingsbrevet, er det en betydelig overlapping av temaer som er berørt under henholdsvis overskriftene *kvalitetsutvikling* og *kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse*. Videre er flere av innsatsområdene som er omtalt, rapportert på under virksomhetsmålene. Senteret har valgt å vise til tidligere omtale der dette synes hensiktsmessig, fremfor å gjenta rapporteringen under faste oppdrag. Effektvurderingene gjort over inkluderer stort sett aktivitetene beskrevet under.

3.6.1 Kvalitetsutvikling

Senteret skal bidra til å prøve ut og utvikle ny praksis, samt styrke kunnskapsgrunnlaget for vurdering, undervisning, pedagogiske aktiviteter og lek med bruk av IKT.

Gjennom 2015 er flere aktiviteter rettet mot kvalitetsutvikling i skolen samlet innenfor program for innovativ bruk av IKT i fagene. Hovedmålet for programmet er å bidra til å utvikle, dokumentere og spre gode strategier, metoder, eksempler og kunnskap om kvalitativt god bruk av IKT i fag og i lek.

Programmet springer ut av tidligere og pågående prosjekter på Senteret, som ITEC (Innovative Technologies for an Engaging Classroom), dataspill i skolen og nettbrett i skolen. Ved å koordinere ressurser samlet i programmet er målet å oppnå synergier, bygge nettverk i sektoren, og få fram flere eksempler på motiverende og hensiktsmessig bruk av IKT. Viktige stikkord for programmet er økt digital kompetanse hos ansatte i barnehagen og grunnopplæringen, økt satsing på bruk av IKT i fagene samt teknologiovervåking. Programmet har tre hovedområder med delprosjekter: programmering, dataspill og nettbrett i skolen. I tillegg finnes det grenseflater mot prosjekter som eTwinning, digital dømmekraft og IKTplan.no.

To fysiske arenaer brukes for å prøve ut og videreutvikle bruk av IKT i fag: Rom for læring (Tromsø) og Rom for lek og læring (Oslo). Rom for læring er et moderne læringsrom som er utstyrt med teknologi

og er designet med fleksibel møblering tilpasset ulike arbeidsformer, og inkluderer også kraftige løsninger for lyd, bilde og kommunikasjon. Gjennom virksomheten i rommet testes ulike bruk av digitale ressurser med og for hele spennet fra barnehagebarn til lærerstudenter samtidig som kompetanseheving og nyutvikling står sentralt. Over 2000 barnehagebarn, elever, lærere og lærerstudenter har deltatt på faglige opplegg i Rom for læring i løpet av året.

Rom for lek og læring (Oslo) er et mindre rom, men ligger i tilknytning til Senterets auditorium, som har fleksibilitet for møblering tilpasset ulike formål. I Rom for lek og læring er formålet å virke innovasjonsstimulerende, samt understøtte utvikling av ny praksis. Eksempler på dette er dataspill, 3D-printing, programmering (med f.eks. Arduino og droneteknologi), Virtual Reality og Augmented Reality. Disse teknologiene og konseptet Rom for lek og læring bringes også rundt på konferanser og workshoper flere steder i landet.

På praksis- og delingsbloggen IKT i praksis publiseres blogginnlegg, app-omtaler og læringsopplegg av lærere og studenter knyttet til Rom for læring og Rom for lek og læring. I 2015 er det også blitt utviklet egne temasider for programmering i skolen.

eTwinning er et gratis tilbud om samarbeid og læring på tvers av landegrensene. Mer enn 290 000 lærere fra 135 000 skoler er registrert i portalen, som tilbyr aktivitets- og prosjektideer, nettkurs, diskusjonsgrupper og erfaringsdeling. Både elever og lærere i hele grunnopplæringen samt barnehage kan delta. Over 1300 norske skoler og 3400 lærere har registrert seg. Dette er en økning på hhv. 17 % og 10 % fra 2014. Nettsidene etwinning.no inviterer til konferanser, seminarer og nettkurs i inn- og utland.

Den årlige britiske utdannings- og teknologimessa BETT i London er kjent som verdens største møteplass for IKT og læring. Under BETT har Senter for IKT i utdanningen i flere år vært medarrangør for Scandinavia@BETT, et heldagsseminar om innovasjon i skandinavisk grunnopplæring. Scandinavia@BETT for 2015 fant sted 22. januar med to viktige poster på programmet. Før lunsj presenterte New Media Consortium Horizon Scandinavia en

rapport om hvilke teknologier, trender og utfordringer som vil påvirke utdanningssektoren i årene som kommer. Senteret var sekretariat for rapporten, som baserer seg på bidrag fra 60 eksperter fra Norge, Sverige og Danmark. IKT-senteret har store forhåpninger til at samarbeidet med svenske og danske forskere vil gi økt nytteverdi og tjene som grunnlag for norsk skoleutvikling.

Etter lunsj presenterte elever fra seks skoler i Norge, Sverige og Danmark på engelsk hvordan de driver innovasjon med IKT på sin skole. Fra Norge stilte elever og lærere fra Rothaugen ungdomsskole og Nordahl Grieg videregående skole, som i desember 2014 vant IKT-senterets Innovasjonspris. De skandinaviske presentasjonene ble oppsummert og kommentert av professor Stephen Heppell og et ekspertpanel.

Høsten 2015 ble innovasjonsprisen delt ut for andre gang. Målgruppen er skoler som har utviklet en helhetlig praksis der IKT utgjør en viktig faktor i undervisningen for å fremme læring. En bredt sammensatt jury la vekt på IKT-basert samarbeid, bruk av IKT i fagene, utvikling av digitale ferdigheter og eksempler på innovative læringsmiljøer. Vinner av prisen ble Jong skole i Bærum for sitt arbeid med skriveopplæring etter STL+-metoden («Skrive seg til lesing»).

Senteret representerer Norge i European Schoolnet (EUN). EUN er et nettverk av 31 utdanningsdepartementer i EU. Senteret innehar flere verv i tilknytning til EUN. Senteret er videre assosiert partner i KeyCoNet, et nettverk med over 100 organisasjoner finansiert av EUs program for livslang læring, som fokuserer på implementering av grunnleggende ferdigheter. Senteret deltar i EU-prosjektet MENTEP om evaluering av digital kompetanse for lærere.

Senteret har hatt en sentral rolle i Nasjonal konferanse om bruk av IKT i utdanning og læring (NKUL), NTNU i Trondheim, og Senteret sto for om lag 1/3 av de faglige innleggene på konferansen. Over 1000 lærere og skolefolk deltar på NKUL hvert år.

3.6.2 Kvalitetsvurdering, dokumentasjon og analyse

Senteret skal bidra til at det foreligger kunnskap om positive og negative sider ved bruk av IKT i barnehagen, grunnskolen og lærerutdanningene som er relevant for politikktutforming, for sektorene og for nasjonale satsinger i sektorene. I 2015 har senteret lagt vekt på arbeid relatert til vurdering av effekter av IKT på elevers læringsutbytte. Vi arrangerte en internasjonal workshop på dette temaet, hvor målsetningen var både å etablere status på feltet og å diskutere kunnskapsbehovet som grunnlag for norsk politikktutforming. Resultatene fra arrangementet er publisert i rapporten «Assessing the Effects of ICT on Learning Outcomes». Det er videre startet et samarbeid med Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling i Danmark om kunnskapsdeling på dette området.

Senteret skal hente inn kunnskap om bl.a. barn og unges digitale kompetanse, infrastruktur og digitale læringsressurser som grunnlag for senterets støtte- og veiledningstjenester til barnehager og skoler. Senteret skal samarbeide med relevante aktører i arbeidet. Senteret har innhentet kunnskap om læreres bruk av digitale læremidler, og beslutningsprosesser hos skoleeier og skoleledelse knyttet til innkjøp av digitale læremidler. Dette arbeidet er gjennomført i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og Universitetet i Oslo.

Undersøkelsene viser at lærere som kun benytter seg av den trykte læreboka er i mindretall i dagens skole. Det er i hovedsak lærerne som bestemmer valg av lærebøker, men undersøkelsene indikerer at skoleeier og -ledelse i større grad er involvert i beslutninger om innkjøp av lisensierte digitale læremidler. Resultater fra undersøkelsen om elevers digitale ferdigheter og bruk av IKT, ICILS, er i 2015 grundig dokumentert i boken «Læring av IKT». Hovedfunn fra studien er rapportert i senterets årsrapport fra 2014.

I 2015 har senteret forvaltet tjenesten Skolementor. Skolementor er en gratis nettressurs for refleksjon og egenvurdering som grunnlag for målrettet skoleutvikling med IKT som driver. Skolementor er rettet mot skoleleder i arbeidet med utvikling av digital

kompetanse i egen virksomhet. Bruk av tjenesten har økt med 13 % sammenlignet med 2014.

Utvalgte temaer fra Skolementor ble ila. 2015 integrert i Utdanningsdirektoratets Ståstedsanalyse, hvor de danner en egen IKT-modul. Dette kan bidra til større bevissthet om bruk av IKT i læringsarbeidet, og blant annet peke på utviklings- og kompetansebehov.

Senteret utvikler et utvalg prøver i digitale ferdigheter for elever i grunnskolen. Våren 2015 ble det for tredje gang gjennomført en kartleggingsprøve i digitale ferdigheter for elever på 4. trinn. Denne prøven er utviklet av senteret på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Senteret leverte også en analyserapport etter gjennomføringen, samt veiledningsmateriell tilhørende prøven. Formålet med prøven er å identifisere elever som har behov for ekstra oppfølging. Over 41 000 elever gjennomførte prøven. Det tilsvarer 68 % av alle elevene på 4. trinn. Denne andelen har økt fra 60 % i 2013 og 64 % i 2014.

Gjennom 2015 har senteret arbeidet med utvikling av fem læringsstøttende prøver i digitale ferdigheter for 8. trinn, på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Prøvene skal prøve ut ferdigheter i digital dømmekraft, realfag, språkfag, KRLE og estetiske fag. Prøven i digital dømmekraft, kildekritikk og opphavsrett, med veiledningsmateriell, ble ferdigstilt i 2015, og venter på lansering gjennom Utdanningsdirektoratets prøvebank i 2016.

Senteret har på oppdrag fra Utdanningsetaten i Oslo utviklet to prøver i digitale ferdigheter for 7. og 10. trinn i 2015. Prøven på 7. trinn var en revisjon av en eksisterende prøve, og tester digitale ferdigheter på tvers av fag. Prøven på 10. trinn var en nyutviklet prøve som tester digitale ferdigheter i realfag. Begge prøvene ble gjennomført i 2015. Senteret leverte analyserapport på begge disse prøvene.

3.6.3 Forvaltning

Senteret har en rekke forvaltningsoppgaver knyttet til ulike nettjenester som senteret utvikler, drifter funksjonelt og teknisk. De viktigste nettjenestene som senteret forvalter er:

- iksenteret.no
- utdanning.no
- dubestemmer.no (i samarbeid med Datatilsynet)
- IKTplan.no
- iktipraxis.no
- den virtuelle matematikkskolen
- minstemme.no
- delrett.no (i samarbeid med Norgesuniversitetet)
- personvernaskolen.no
(i samarbeid med flere eksterne aktører)
- veilederforum.no
(i samarbeid med Vox og Utdanningsdirektoratet)
- feide.iksenteret.no
- ovttas.no (på oppdrag fra Samisk Høyskole)
- samt noen mindre og spesialiserte tjenester

I kapitlet under omtaler vi de tjenestene som er nevnt i tildelingsbrevet, samt at vi henviser til andre deler av årsrapporten der disse tjenestene allerede er omtalt.

Utdanning.no, veilederforum.no og ovttas.no

Digital karriereveiledning

Senteret representerer et kompetansemiljø innen digital utdannings- og karriereveiledning. Tjenesten utdanning.no befester sin posisjon som nasjonal portal og nettløsning for utdannings- og karriereveiledning både for unge og voksne gjennom økt kjennskap og økt bruk.

Portalen utdanning.no har hatt over 4 740 000 brukersesjoner i løpet av 2015, noe som er en økning på 20 % fra 2014, og vel 20 millioner sidevisninger.

Tjenesten blir brukt og bidrar til at elever, studenter og voksne tar et informert utdanningsvalg. Brukerne vurderer selv tjenesten som nyttig ifølge brukerundersøkelser. Tjenesten utdanning.no omfatter også selvhjelpsverktøy som karakterkalkulatoren, studievelgeren, jobbkompasset og utdanningssystemet.

Kvalitet i rådgivning og veiledning

Portalen veilederforum.no er et virkemiddel for å styrke kompetanse og kvalitet i veiledning og rådgivning. Nye fagartikler publiseres ukentlig. Nettsiden ble i fjor besøkt 41 000 ganger. Dette er en dobling fra 2014. Tjenesten veilederforum.no har et redaksjonsråd bestående av veiledere fra ungdomstrinnet til

høyere utdanning, noe som sikrer faglig profil og ivaretagelse av brukerbehov for innholdet som produseres. Nettstedet er bare i sitt andre driftsår, og har et stort potensial for videre utvikling og bruk. Senteret driver nettstedet sammen med Vox og Utdanningsdirektoratet.

Brukertilpasninger

Senteret arbeider systematisk for å utbedre og utvikle tjenesten ut fra elevers og andre brukeres behov basert på søkelogger, brukerkartlegginger, spørreundersøkelser og lignende. 50 % av brukerne er elever under 19 år, de øvrige brukerne er i hovedsak unge voksne, blant annet studenter. I en nettundersøkelse gjennomført i februar 2015 svarte nesten 7000 brukere på spørsmål om nettstedet. 90–95 % av brukerne beskriver nettstedet som «godt» eller «svært godt» når det gjelder innhold, språk og navigasjon. Portalen utdanning.no har også en nynorsk versjon av innhold som senteret selv produserer.

Forvaltning

5 964 utdanninger er oppdatert i samarbeid med aktører i UH-sektoren, fagskoler, videregående nivå og folkehøyskoler fra 826 ulike læresteder. Tjenesten utdanning.no inneholder også 570 yrkesbeskrivelser, i tillegg til artikler og utdanningsoversikter som kvalitetssikres og oppdateres i en to års syklus i samarbeid med 250 fag- og bransjeorganisasjoner. Dette sikrer et løpende og tett samarbeid med nærings- og arbeidslivet.

Karakterkalkulatoren oppdateres tre ganger årlig med nye data fra Utdanningsdirektoratet (GREP) og Samordna opptak, samt med data fra lærestedene innenfor høyere utdanning.

Nye eller forbedrede tjenester i 2015

- I mai 2015 ble det tilrettelagt for innloggings- og lagringsløsning på utdanning.no. Så langt har 14 fylkeskommuner, 218 kommuner, samt fem universiteter/høyskoler og 48 andre private videregående skoler eller høyskoler åpent for tjenesten. Brukere kan lagre eget innhold, og velge om de ønsker å dele dette med rådgivere/veiledere. Dette legger rammen for løsninger som på sikt kan bidra til bedre kvalitet og effektivitet i veiledning og rådgivning.

- Ny og mer brukervennlig versjon av karakterkalkulatoren ble lansert i mai 2015. Søkerne kan lettere identifisere hvilke fag de må ha på videregående for å komme inn på ulike studier, og beregne hvilke utdanninger som er relevante ut fra de karakterer søkeren har eller antar å få. Målet med tjenesten er å redusere feilvalg av fag og linjer på videregående i forhold til videre studier. Samordna opptak og Utdanningsdirektoratet leverer data til tjenesten. Tjenesten ble videreutviklet på grunn av for lav brukertilgjengelighet. Tjenesten hadde i 2015 samlet 128 000 brukerinnganger mot 119 000 i 2014.

Innovasjon i utdanningsvalg Arbeidsmarkedsrelevans og lærling

- Elever og studenter vurderer jobbmuligheter som viktigst for valg av yrke, men informasjon om dette har vært lite tilgjengelig for målgruppen. Senteret har derfor visualisert Statistisk Sentralbyrå sine framskrivninger om kompetansebehov i en tjeneste som viser tilbud og etterspørsel etter arbeidskraft fram til 2030 i et brukervennlig og forskningsbasert verktøy. Tjenesten ble lansert i 1. kvartal 2015, og er i første omgang rettet mot veiledere og rådgivere: <http://utdanning.no/arbeidsmarkedet/#/home>
- Tjenesten oppdateres når framskrivninger er tilgjengelige, og ble høsten 2015 oppdatert med kompetanseframskrivninger for lærere som ble utarbeidet av SSB. Tjenesten hadde 14 000 besøk i 2015. Omfattende brukertilbakemeldinger blant veiledere viser et stort behov for tjenesten, men at framskrivingene bør gjennomføres årlig og mer finmasket i forhold til utdanningskategorier, samt at det også er behov framskrivninger for regionalt nivå.
- Senteret gjennomførte i 2015 et pilotprosjekt sammen med Nordland fylkeskommune som medførte at utdanning.no nå er tilrettelagt for at yrkesbeskrivelsene på nettstedet viser faktisk arbeidsmarked for over 500 yrker. En elev som vurderer å velge elektro eller bli dataingeniør kan se hvilke bedrifter som har ansatte innenfor relevante yrker ned på kommune- og fylkesnivå. Tjenesten kunne etableres fordi Senteret inngikk en avtale med Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret om å innhente månedlig alle registrerte arbeidsforhold i landet – per i dag over 3 millioner. Arbeidsforholdene er klassifisert etter yrkeskoder, og kobles med 1,6 millioner virksomheter i

Brønnøysundregistrene som oppdateres automatisk hver natt. I tillegg innhentes det hver natt informasjon om lærlinger, lærebedrifter og deres tilknytning til opplæringskontor. Dette skjer gjennom avtale med hvert enkelt fylke. Informasjonen sammenstilles med øvrig bedriftsinformasjon, slik at utdanning.no kan identifisere for sine brukere hvilke av eksempelvis rørleggerbedriftene som er lærebedrifter, samt at det gjør det mulig å presentere kontinuerlig oppdaterte lærlingetall på fylkes- og kommunenivå for hvert enkelt lærefag. Tjenesten gjør elever, lærere og skoler i stand til å identifisere potensielle lærebedrifter bedre, og medvirke til at flere får lære plass.

Nye brukergrupper

Senter for IKT i utdanningen fikk de første henvendelsene fra NAV i 2015, og holdt to foredrag om tjenesten utdanning.no for NAV-veiledere som har medført flere bookinger til lokale konferanser for NAV-veiledere i 2016.

Foredrag

Det er i tillegg blitt holdt 40 foredrag med rundt 1500 deltakere for rådgivere både innenfor grunnopplæring, høyere utdanning og blant annet NAV.

Rapporter og utredninger

Hvilke nettstedet tilbyr utdanningsinformasjon og karriereveiledning i Norge? (2015):

Notat fra Senter for IKT i utdanningen til NOU-utvalg for livslang karriereveiledning. Notatet presenterer en systematisk undersøkelse av hvilke av om lag 2500 nettsteder som har størst synlighet når brukere leter etter informasjon om yrke og utdanning. Andre spørsmål som drøftes: Hvordan utdanningssøkere finner informasjon på nett, samt kvalitet og egenskaper ved de mest synlige nettstedene rettet mot målgruppen for karriereveiledning. Hvor på nett foregår åpne diskusjoner om utdanning og karriere? Utdanningsinstitusjoners egne nettsteder og ren jobbformidling er holdt utenom undersøkelsen.

Unges utdannings- og yrkesvalg (2015)

Ipsos MMI på oppdrag fra Senter for IKT i utdanningen. En representativ undersøkelse blant 1150 unge mellom 15 og 25 år rundt faktorer i utdannings- og yrkesvalg, og blant annet kanalvalg for å hente inn informasjon og veiledning.

NOU-arbeid

Avdelingen har også bidratt med representasjon i det regjeringsutnevnte ekspertutvalget for karriereveiledning som ble nedsatt i april 2015, og som leverte delrapporten til NOU «Karriereveiledning i en digital verden» i 2015.

Ovttas.no

Den samiske læremiddelportalen Ovttas.no driftes teknisk av Senter for IKT i utdanningen i samarbeid med redaksjonen, som er underlagt Samisk Høyskole i Kautokeino. I løpet av 2015 ble det gjennomført 25 461 økter på ovttas.no. Disse ble gjennomført av 18 618 brukere (enheter). Hovedmålgruppen for tjenesten er 450 lærere i samiske fag.

Produksjonsverktøyet til ovttas.no fikk tidlig støtte for H5P i 2015. Ellers har det stort sett vært drift og vedlikehold av tjenesten i denne perioden. Arbeidet med å oppgradere ovttas.no-portalen til Drupal 8 startet opp høsten 2015.

3.6.3.2 Minstemme.no

Gjennomføringen av Minstemme.no har hele veien vært i henhold til planverket, og alle sentrale milepæler er nådd. Min stemme-prosjektet har hver måned i 2015 hatt fokus på temaer som demokrati, menneskerettigheter, nasjonale minoriteter, krigshistorie, likestilling, makt, valg m.m.

Arbeidet med å utvikle og legge til rette for et stort mangfold av læringsinnhold har pågått gjennom hele 2015. Innholdet har vært fortløpende tilpasset de ulike temaene. En stor del av aktiviteten i første halvår av 2015 har vært viet materiale og oppgaver knyttet til ytringsfrihet, nasjonale minoriteter, demokrati og grunnloven. Gjennom høsten 2015 har kommune- og fylkestingsvalget vært et viktig fokusområde. Arbeidet med å dreie nettstedet i retning av å gjøre det mer anvendelig i enda flere fag, i tillegg til samfunnsfaget, har pågått gjennom hele året. Denne styrkingen er i hovedsak blitt gjort i fag som norsk, religion og naturfag. I tillegg har det vært mer fokus på sentrale temaer som medvirkning og menneskerettigheter, og det er blitt utviklet en rekke læringsressurser innenfor disse temaene.

Samarbeidspartnerne har vært en bærebjelke for prosjektet også i 2015. Disse har vært både en redaksjonell ressurs og en markedsføringskanal

ved at innholdet på nettsiden er blitt kjent også for samarbeidspartnerne nettværk og brukere.

Min stemme har pr. desember 2015 totalt 11 687 faglige tekster og oppgaver, fordelt på 12 temaer som reflekterer sentrale deler av rammeplanen for barnehagen og læreplanen for grunnsopplæringen. Innholdet er organisert ikke bare etter tema, men også etter årstrinn, fag og kompetansemål. I oppdraget fra departementet lå i utgangspunktet fagene historie, samfunnsfag, norsk og KRLE. I løpet av prosjektet er dette utvidet til også å omfatte geografi, sosialkunnskap, politikk og menneskerettigheter, demokrati i praksis, sosiologi og sosialantropologi, og internasjonalt samarbeid. Det har ellers vært lagt spesiell vekt på at nettstedet skal ha innhold og aktiviteter tilpasset ulike aldersgrupper, slik som konkurranser, debatter, oppgaver, quizer og verktøy for å lage egne tegneserier og digitale fortellinger.

Markedsføring av nettsidene har vært viktig gjennom hele prosjektet. Det er kjørt jevnlig annonsekampanjer, bl.a. i forbindelse med relanseringen for grunnlovsjubileet i januar 2015. Markedsføringen har for øvrig gått i flere kanaler, herunder i sosiale medier. Prosjektet har jevnlig publisert nyheter blant annet på Facebook og Twitter. På denne måten har vi nådd ut til både lærere og barnehageansatte. Brukertallene for Minstemme.no har vist en formidabel vekst gjennom prosjektet, og kulminerte rundt tidspunktet for grunnlovsjubileumsmarkeringen 17. mai 2014 – med hele 30 000 unike besøkende og over 300 000 sidevisninger på én måned. Så langt i 2015 har nettstedet hatt rundt 70 000 unike brukere og 365 000 sidevisninger.

3.6.3.4 Åpne standarder og universell utforming

I alle aktiviteter som senteret utøver vurderes bruk av åpne standarder, interoperabilitet og universell utforming. Senteret peker på viktigheten av dette i sin eksterne kommunikasjon. Miljøaspektet, grønn IT, legges til grunn som ett av kravene ved eksterne anskaffelser. Senterets arbeid bygger på og støtter opp under regjeringens overordnede IKT-politikk. Senteret stiller seg åpen til og oppfordrer til datadeling på tvers av sektoren.

4. Styring og kontroll i virksomheten

Senter for IKT i utdanningen følger det statlige økonomiregelverket som stiller krav til risikostyring, jf. ØR § 4. I forbindelse med utarbeidelse av den årlige disponeringsplanen har ledelsen en gjennomgang av den samlede virksomheten hvor risiko, behov for ressursallokering etc. vurderes. I tillegg har senteret en fast rutine med intern rapportering etter første tertial med fokus på budsjett og regnskap.

Senter for IKT i utdanningen har rapportert månedlig til Finansdepartementet i henhold til fastsatte frister for 2015. Det er også rapportert til Kunnskapsdepartementet i henhold til frister i tildelingsbrevet. Senteret sendte innspill til satsingsforslag for statsbudsjettet 2017 den 10. november 2015, og forslag til proposisjonstekst 12. mai 2015.

Senter for IKT i utdanningen har avsluttet regnskapet for 2015 med et mindreforbruk i forhold til budsjett på kr 1,384 mill. på kap. 224, samt merinntekt på kr 654 000 på kap. 3224.

4.1 Felles føringer for statlige virksomheter

4.1.1 Fjerning av tidstyver

Senter for IKT i utdanningen er en relativt ung organisasjon som gjennom omorganisering og organisasjonsutvikling har jobbet aktivt med effektivisering også i 2015. Senteret har et spesielt fokus på å optimalisere bruken av digitale verktøy og tjenester i senterets drift. I 2015 har senteret tatt i bruk DFØ sin digitale løsning for eksterne reisende og mottakere av honorar. Senteret har stort fokus på omfattende bruk av videokonferanser og andre digitale verktøy for å unngå reisetid i forbindelse

med møtevirksomhet. Dette anses som et viktig tiltak i en organisasjon med delt lokasjon.

I forbindelse med tilsetninger har senteret etablert så enkle rutiner som mulig, innenfor de eksterne retningslinjer vi er underlagt. I tillegg har vi tatt i bruk en digital løsning i portalen Jobbnorge.no som forenkler saksbehandlingen av søkermassen.

Senteret vil fortsette med forbedring, forenkling og effektivisering av interne rutiner for saksbehandling i 2016.

4.1.2 Lærlinger

Senteret har hatt følgende utvikling i lærlinger innen IKT-servicefag.

År	Tromsø	Oslo	Totalt
2014	1	0	1
2015	1	1	2

Senteret har som mål å ha to lærlinger innen IKT-servicefag til enhver tid, og i tillegg tilsette en lærling innenfor media og kommunikasjon.

4.1.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Senteret har utarbeidet et styringssystem for informasjonssikkerhet. Senteret har i 2015 gjennomført en risikovurdering med tiltak av sannsynlige scenarier som kan inntreffe og som er sentrale for å definere hvilke konkrete arbeidsoperasjoner, oppdrag, prosjekter etc. som utgjør en særlig risiko for virksomheten. Dette er vurdert til å gjelde følgende områder: Ulykke med alvorlig skade, sykdom eller

dødsfall hos ansatte, hendelser på tjenestereise, epidemi/pandemi, sikkerhetstruende hendelser (bombetrusler, terrorangrep, IKT-angrep) og ulykke med materiellskade.

Senteret har ikke gjennomført en fullskala kriseøvelse, men har hatt brannøvelser med evakuering på begge lokasjonene. I tillegg er planverket blitt gjennomgått og revidert.

Senteret vurderer trusselbildet ift. terror eller andre ytre hendelser som liten, både for lokasjonen i Tromsø og Oslo. Imidlertid er begge lokasjoner svært sentralt plassert, og ved spesielle hendelser (statsbesøk, Nobelpris-utdeling m.m.) vil trusselbildet være vesentlig høyere. Ved slike arrangementer vil ledergruppen diskutere om det er behov eller tiltak som må iverksettes.

Senteret har ingen samfunnskritiske funksjoner i den forstand at en kort driftsstans umiddelbart vil medføre store negative konsekvenser for våre målgrupper. Teknisk drift av de kritiske netjtjenestene som Senteret har ansvaret for, er lagt til ekstern profesjonell driftsleverandør med standardkrav til oppetid og driftskvalitet.

4.3 Andre føringer

4.3.1 Kommunikasjons- og formidlingsstrategi 2013–2015

Senterets viktigste informasjonsoppgaver er å formidle, gjøre tilgjengelig og spre kunnskap om senterets samlede ressurser til sektorene. Senteret har som målsetting at det skal sikres aktiv kommunikasjon fra alle prosjekter og resultater som har ekstern interesse. Kommunikasjon og leveranser skal tilpasses målgruppens behov og forutsetninger.

Senteret skal:

- Formidle kunnskap om og forståelsen for pedagogisk og variert bruk av IKT i undervisning og læring.
- Ta en aktiv rolle og representere fagekspertise i samfunnsdebatten når temaet bruk av IKT i undervisning og læring samt yrkes- og karriereveiledning debatteres.

- Vise til oppdatert kunnskap og inneha kompetanse som setter norske aktiviteter inn i en internasjonal kontekst.

Formidling og synliggjøring av senterets arbeid i norske medier

Senterets produkter og tjenester ble bredt synliggjort i redaksjonell omtale i mediene i 2015. Senteret ble omtalt med uttalelser eller spesifikke prosjekter/ tjenester i 543 saker i media. 59 % av senterets omtale var på nett, mens 41 % på papir. Halvparten av oppslagene var i regionale og lokale medier, mens 17 % var i riksdekkende medier og 32 % i annet. Senteret har konsentrert kommunikasjons- og formidlingsaktiviteter i større grad direkte mot målgruppene ved utstrakt og hyppig bruk av digitale kanaler. De digitale kanalene har gitt muligheter for å målrette i større grad, samtidig som vi har kunnet måle flere resultater fra kommunikasjons- og formidlingsaktiviteter.

Bredt spekter av virkningsfulle digitale kanaler

Senteret har prioritert å sende et stort antall nyhetsbrev i 2015, fordi dette er den mest hensiktsmessige og kostnadseffektive kanalen for å nå våre ulike målgrupper. Senteret sendte ut 22 nyhetsbrev i 2015 med fire–fem relevante nyhetsartikler (mot åtte i 2014), ni invitasjoner til konferanser og frokostseminarer. Jevnlig utsendelse (hver 14. dag eller hyppigere) har vært viktig for å holde målgruppene oppdatert på våre aktiviteter, tjenester og resultater fra prosjekter. Nyhetsbrevet er blitt sendt ut til en mottakerliste på 12 040 personer/ institusjoner (post@, info@). Stikkprøver tilsier at mange av disse videresender til sine kolleger, ansatte og avdelinger, slik at det reelle antallet lesere er høyere.

Senteret har aktiv dialog med flere av målgruppene våre via Twitter og Facebook. Senteret sender ut i underkant av 250 oppdateringer på bokmål og nynorsk årlig på Facebook, og 260 oppdateringer på nynorsk og bokmål på Twitter årlig. Senteret har i overkant av 10 000 følgere på Facebook, mot 7000 året før.

IKT-senterets nettsider iktcenteret.no er responsive og brukervennlige, og vi er opptatt av å markere og formidle egne prosjekter, tjenester og aktiviteter.

I tillegg skal nettstedet fungere som et knutepunkt og «hub» ut mot andre underliggende og viktige nettsider som senteret enten eier eller samarbeider med andre institusjoner om. IKTSenteret.no har sin styrke i at de er tydelig målgruppeinndelt, og at det finnes mange ressurser (100 veiledere, rapporter, filmer m.m.). Arbeidet med nettsidene skal videreføres i 2016 ved å gjøre det mest attraktive innholdet mer tilgjengelig. Nettsidene hadde 72 042 besøk i 2015. Det ble utført 117 934 økter, og antallet sidevisninger var 286 864.

Målformer og språk

Senteret har i løpet av de siste årene etablert gode rutiner for målbruk i alle publikumsrettede tekster. Norsk Språkråd roser oss for våre nye rutiner og det arbeidet vi gjør spesielt med nettbasert publisering

slik at våre målgrupper kan motta flere produkter fra oss på begge målformer.

Internkommunikasjon

Senteret er en velfungerende organisasjon med to lokasjoner som har godt innarbeidet bruk av videokonferanser, Skype og andre videotjenester for å styrke kontakten mellom de to kontorene og for å redusere reisevirksomhet. Senterets intranett er velfungerende som en informasjonsdatabase for senterets ansatte, der alle ansatte har tilbud om dialog i egne faggrupper.

Kjønnfordeling (faste 100 % stillinger, heltid)	År	Kjønnsbalanse			Månedslønn	
		K %	M %	Total (N)	K (kr)	M (kr)
Avdelingsleder	2015	71	29	7	63 550	64 125
	2014	57	43	7	63 525	63 042
Seniorrådgiver	2015	61	39	26*	49 600	54 971
	2014	60	40	25*	49 434	53 952
Rådgiver	2015	82	8	11	43 875	42 963
	2014	77	23	14	43 483	43 056
Førstekonsulent	2015	100	0	3	38 967	
	2014	100	0	3	38 478	
Senioringeniør	2015	0	100	3		50 939
	2014	0	100	3		50 844
Overingeniør	2015	0	100	6		44 032
	2014	0	100	6		43 947
Avdelingsingeniør	2015	0	100	1		38 975
	2014	0	100	1		38 900
Prosjektleder	2015	0	100	1		51 225
	2014	0	100	1		51 125
Forsker (1109/1110)	2015	33	67	3	56 400	59 550
	2014	33	67	3	56 292	59 438
Fagdirektør	2015	100	0	1	74 800	
	2014	100	0	1	74 658	
Senter for IKT i utdanningen	2015	55	45	62*	50 139	51 613
	2014	55	45	64*	49 322	51 202

*Senteret har en mann ansatt i fast stilling som seniorrådgiver i 30 % stilling slik at totalt antall fast ansatte er 64 (ikke inkludert direktøren).

4.3.2 Utvikling i antall arbeidsplasser i Oslo og Tromsø

Senter for IKT i utdanningen har hatt følgende utvikling i antall arbeidsplasser (faste stillinger) i henholdsvis Tromsø og Oslo pr. 31.12.:

År	Tromsø	Oslo
2012	22	24
2013	27	30
2014	29	36
2015	27*	36

* To stillinger blir besatt i 2016.

Direktøren er ikke medregnet. Det er et langsiktig mål å ha likt antall fast ansatte i Tromsø og Oslo.

4.3.3 Anskaffelser

For å sikre at Senter for IKT i utdanningen følger regelverket for offentlige anskaffelser, har senteret rammeavtaler på hyppig brukte områder.

Senteret har laget interne veiledere for beregning av terskelverdier ved anskaffelser og for gjennomføring av tilbudskonkurranser. I tillegg er det utarbeidet prosedyrer for gjennomføring anbudskonkurranser, samt interne retningslinjer for arbeidsdeling i forbindelse med anbudprosesser.

4.3.4 Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Det overordnede målet for HMS-arbeidet i senteret er at arbeidstakere ved Senter for IKT i utdanningen skal ha et trygt og godt arbeidsmiljø som så langt som mulig hindrer skade og sykdom, og som fremmer helse, motivasjon og arbeidsglede for alle ansatte.

Arbeidsmiljøutvalget har i samarbeid med bedriftshelsetjenesten utarbeidet en handlingsplan for HMS-arbeidet for 2015, der blant annet sykefravær, arbeidsmiljø, livsstil og helse og ergonomi inngår.

	2013		2014		2015	
	K	M	K	M	K	M
Fødselspermisjon ved fødsel/adopsjon 100 % og 80 %, AML § 12-4	1	3	4	0	4	3
Omsorgspermisjon uten lønn, jf. Fellesbestemmelsene § 20 pkt. 7	0	0	0	0	1	0
Utdanningspermisjon ved etter- og videreutdanning, med lønn	0	0	0	0	0	0
Utdanningspermisjon ved etter- og videreutdanning, uten lønn	0	1	0	1	0	1
Totalt	1	4	4	1	5	4

Bedriftshelsetjenesten har avholdt stressmestringskurs i Tromsø og Oslo for alle ansatte. I tillegg er det blitt gjennomført vernerunder på begge lokasjoner i samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Ansatte som har ønsket arbeidsplassvurderinger har fått dette. Det har vært gjennomført en kartlegging av inneklima i Tromsø, der det ble utarbeidet en tiltaksliste som følges opp av administrasjonen.

Senteret gjennomførte i november 2014 en medarbeiderundersøkelse basert på humankapitalindeksene identitet, jobbengasjement, kunnskapsdeling og samarbeid og arbeidsklima. Avdelingene har i 2015 jobbet med tiltaksplanene som ble utarbeidet i etterkant av undersøkelsen.

4.3.5 Likestilling

Senter for IKT i utdanningen har som målsetting å arbeide aktivt for å fremme likestilling mellom kjønnene, med særlig sikte på å gi kvinner og menn like arbeidsforhold og like muligheter til karriereutvikling og faglig utvikling. Senter for IKT i utdanningen tilstreber at menn og kvinner skal gis like rettigheter.

4.3.5.1 Kjønnfordeling totalt og på ulike stillingsnivåer (fast ansatte)

Senter for IKT i utdanningen hadde 63 fast ansatte pr. 31.12.15 (ikke inkludert direktøren), som utgjør 54,07 årsverk. Av disse er 34 ansatte kvinner og 29 menn. Gjennomsnittsalderen for menn og for kvinner er 44 år.

I ledergruppen ved Senter for IKT i utdanningen har det i 2015 vært tre menn (inkludert direktøren) og fem kvinner. Oversikten under viser at det er 71 % kvinner i stillingsgruppen mellomledere (avdelingsdirektør, seksjonssjef, avdelingsleder, kommunikasjonsjef, administrasjonssjef). Det ligger godt over hovedavtalens mål om 40 % kvinner i lederstillinger innenfor definert lederstillingsgruppe.

Gjennomsnittlig månedslønn i Senter for IKT i utdanningen er per 31. desember 2015: kr 50 805. Lønn til direktøren fastsettes av Kunnskapsdepartementet, og er ikke med i beregningen. Gjennomsnittslønnen (pr. md.) er kr 50 139 for kvinner og kr 51 613 for menn. Forskjellen i gjennomsnittslønn mellom kjønnene er kr 1474.

I henhold til resultatene fra sentrale forhandlinger og de føringer som legges i protokollene fra disse, prioriteres elementene som eventuelt vedrører lønnsvilkår for kvinner, også i de lokale forhandlingene.

4.3.5.2 Kjønnsdelt oversikt over arbeidstid (heltid/deltid) – faste og midlertidige stillinger

Senter for IKT i utdanningen kunngjør stillinger i hovedsak som 100 % stillinger. I de tilfeller deltidsstillinger er benyttet, har det primært vært på bakgrunn av søkeres/ansattes ønske. Redusert arbeidstid er også imøtekommet når arbeidstakere av helsemessige, sosiale eller andre viktige velferdsgrunner har behov for det, jf. Arbeidsmiljøloven § 10-2 (4).

4.3.5.3 Kjønnsdelt oversikt over sykefravær / annet fravær

Senter for IKT i utdanningen hadde et gjennomsnittlig sykefravær (inkludert egenmeldt fravær) i 2015 på 4,67 %. Dette er en reduksjon siden 2014 på 0,25 %, og er innenfor målsettingen i avtalen om inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) om at Senter for IKT i utdanningen ikke skal ha et sykefravær som overstiger 5 %.

Vi har løpende fokus på oppfølgingen av sykefravær, bl.a. ved rapporteringer til AMU og ledergruppa.

4.3.5.4 Kjønnsdelt oversikt over permisjonsuttak

Senter for IKT i utdanningen har laget egne retningslinjer for permisjon i forbindelse med etter- og videreutdanning som gjelder alle ansatte, samt at regler for permisjon og tjenestefri i statens personalhåndbok følges. Vi ser på det nåværende tidspunkt ingen utviklingstrekk som tilsier behov for å iverksette egne likestillingstiltak på dette området.

Rapportering på planlagte og gjennomførte tiltak

Redegjørelsen viser at Senter for IKT i utdanningen ikke har spesielle utfordringer når det gjelder likestilling mellom kjønnene. Det er derfor ikke igangsatt aktivitetsplaner rettet spesielt mot likestillingsaspektet. Senteret vil imidlertid ha løpende fokus på likestilling på områdene nevnt over, samt i de årlige medarbeidersamtalene og i arbeidet med kompetanseutvikling av ansatte.

(blank side)

5. Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Bakgrunn

Norge står overfor en stadig akselererende digital utvikling. Det er sannsynlig at vi vil se store samfunnsendringer i årene som kommer, drevet fram av automatisering, nye forretningsmodeller (delingsøkonomi) og en stadig større digitalisering av offentlige og private tjenester.

Kompleks digital kompetanse kan snart bli en **forutsetning** for å kunne delta i fremtidens samfunn og arbeidsmarked. Utdanningssystemet må henge med på denne utviklingen, det blir ikke bare et spørsmål om digitale løsninger og om IKT bidrar til bedre læring, men forståelse for hvordan teknologien endrer samfunnet og fagene.

Vi må videre søke nye pedagogiske metoder som understøtter en bedre tilpasset, mer motiverende og relevant læring. Finland endrer nå sine læreplaner for å sikre en utdanning som er tilpasset den kompetansen som kreves for å leve i det 21. århundret, danskene har etablert et eget direktorat (Styrelsen for IKT og læring) som jobber med digitaliseringen av skolen, og svenskene får snart sin nasjonale IKT-strategi for utdanningen.

I Norge var vi lenge ledende på digital kompetanse gjennom innføringen av Kunnskapsløftet i 2006. Det er imidlertid stor variasjon mellom skolene på hvordan de velger å integrere grunnleggende digitale ferdigheter inn i alle fag. Den internasjonale studien ICILS, viser at hele 30 % av norske 15-åringer er digitalt inkompetente.

Norges evne til å levere digital kompetent arbeidskraft til et stadig mer teknologiavhengig samfunn vil

kunne avgjøre om vi lykkes i den omstillingen som må skje av norsk økonomi når vi nå ser konturene av langvarig konjunkturedgang i oljeindustrien og hos dem som er avhengige av oljeindustrien. Senteret har en viktig rolle i å bidra til at utdanningen også handler om hvordan vi kan utvikle samarbeids-, kommunikasjons- og refleksjonskompetanse, oppøve kreativitet, kritisk tenkning, problemløsning og ta avgjørelser om hvilken metode man skal bruke for å løse en gitt oppgave, m.m.

Mangelfull kompetanse hos sentrale aktører i sektoren både med hensyn til planlegging, investeringer og tilrettelegging for pedagogisk bruk av IKT, er etter senterets vurdering en av de største truslene for realisering, modernisering og kvalitetsheving av skolens innhold. Sett i dette lys er senterets aktiviteter og kompetanse særdeles viktig for sektorenes digitale utvikling.

5.2 Særskilte utfordringer

Senter for IKT i utdanningen er kjent med anbefalingene som ligger i «Gjedrem-utvalget», og de ønsker som foreligger ift. å redusere direkte rapporterende enheter til Kunnskapsdepartementet. Vår vurdering er at en avvikling av Senter for IKT i utdanningen, i det øyeblikket organisasjonen har etablert seg og befestet seg som en viktig støtte-spiller i digitaliseringen av utdanningssektorene, vil være en historisk feil.

Senteret mener at sektorene er tjent med et selvstendig og styrket Senter for IKT i utdanningen av følgende hovedgrunner:

1. Senteret forvalter et komplekst og sammensatt fagfelt i skjæringspunktet mellom undervisning, læring og teknologi. Dette forvaltningsområdet er og vil være preget av en hurtig og krevende utvikling som utfordrer sektorene, politikere og myndigheter. Dette krever en forutsigbar og fremtidsrettet nasjonal styring og forvaltning både innenfor utdanningssektoren og på tvers av sektorer. Denne forvaltningen må være i stand til å ta opp i seg stadige teknologiske endringer, og bidra til at sektorene har kapasitet til å nyttiggjøre seg teknologien og komme nye utfordringer i møte. Et forvaltningsorgan med et tydelig teknologifokus, bredt og tverrfaglig sammensatt, er en forutsetning for å kunne ivareta nasjonale ambisjoner innen IKT og læring.
2. Det er behov for å jobbe på tvers av sektorene når det gjelder digitalisering. Sterk binding til en sektor vil virke begrensende på samarbeidet på tvers av sektorene.
3. I alle næringer og virksomheter som prioriterer innovasjon og utvikling, er det anerkjent at utvikling innenfor det samme systemet som har ansvar for å sikre og føre tilsyn med at det bestående virker etter hensikten, ikke får nok prioritet. Det er derfor viktig at Senter for IKT i utdanningen og de andre enhetene til Kunnskapsdepartementet har forskjellige oppgaver, roller og ansvar i den digitale utvikling av utdanningssektoren.
4. Senter for IKT i utdanningen samarbeider godt og løpende med svært mange enheter både innenfor og utenfor kunnskapssektoren. Dette er mulig fordi senteret har en klar rolle og mandat innenfor sitt fagfelt.

Senter for IKT i utdanningen ble opprettet 1. januar 2010 ved behandlingen av stortingsmelding St.meld. nr. 31 (2007–2008) Kvalitet i skolen. Dette skjedde ved at man slo sammen utdanning.no, ITU og UNINETT ABC, i tillegg til å integrere enkelte oppgaver som tidligere ble utført av Utdanningsdirektoratet (UDIR) og Kunnskapsdepartementet. Sammenlåingen ble gjort for å sikre tett politisk oppfølging av feltet, fokus og ressurser for å bidra til innovasjon og utprøving, samt trykk på utvikling av sektorens digitale kompetanse og infrastruktur.

I St.meld. nr. 31 ble senteret gitt følgende målsetting: «... å bidra til å sette sektoren i stand til å utnytte IKT mer effektivt for bedre læringsutbytte og læringsstrategier.» Argumentasjonen var å samle tverrfaglig IKT-kompetanse i ett forvaltningsorgan for følge opp den digitale ambisjonen i Kunnskapsløftet og for å møte teknologiutfordringer i sektoren. Nasjonal satsing på IKT i utdanning har vært bredt forankret i Stortinget. Vi har ikke dokumentasjon som viser at behovene/utfordringene i sektoren har endret seg eller at det er et politisk ønske om å bremse bruken av IKT for bedre læring. I perioden 2006–2015 har det vært bred politisk enighet om å føre Kunnskapsløftet videre.

5.3.1 Andre utfordringer

Senter for IKT i utdanningen løser sine oppgaver innenfor de rammer og forventninger som er satt i de årlige tildelingsbrevene. Vi vil likevel trekke fram to områder som krever virkemidler som senteret ikke rår over for å løse oppgaven:

Feide

Senteret mangler virkemidler for å få med de siste kommunene inn i Feide. Utfordringene er knyttet til svak økonomi, manglende vilje til å investere i IKT, manglende bestiller-kompetanse knyttet til IKT-investeringer, og manglende bevissthet om nytteverdien knyttet til identitetsforvaltning og bruk av Feide. Dette svekker undervisningen for elevene ved disse skolene ved at de ikke får tilgang til digitale læringsressursers slik som elever i Feide-tilknyttede skoler får. Både leverandørene og de skoleeierne som allerede er koblet på Feide, er enige i at det vil være svært uheldig, og suboptimalt, om ikke Feide forblir en fellesløsning for hele grunnutdanningen. *Senteret vil ikke kunne få med alle kommuner inn i Feide-samarbeidet uten at Feide defineres som en statlig felle-skomponent som det er obligatorisk å bruke.*

Personvern og skytjenester i grunnutdanningen

Personvernreglene som også gjelder for skolene er kompliserte og krever meget høy fagkompetanse hos skoleeier. For mange skoler blir det derfor både kostnadskreven og begrensende for skolen ift. å ta i bruk vanlige verktøy som støtter opp under behov som: lagring, samskriving, dokumenthåndtering, produksjon og lagring av video og lyd m.m.

Dette er tjenester som flere kommersielle aktører tilbyr som mer eller mindre gratis tjenester, men som i mange sammenhenger bryter norsk personvernlovgivning. En felles skytjeneste for utdanningssektoren synes nærliggende, da en slik tjeneste ville forhandle med de store aktørene og sørge for at personvernregler m.m. er fulgt. Senteret leverte på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (i 2014) en konseptutredning på hvordan en slik løsning kan settes opp. Utredningen ble gjennomført i samarbeid med KS og UNINETT.

Det synes effektivt å tilby disse tjenestene skybasert for grunnutdanningen slik at ikke 428 kommuner eller 3500 skoler må gjøre anskaffelse, forhandling og implementering av relativt like tjenester hver for seg. En løsning vil i korthet gå ut på at grunnutdanningen kobler seg på de skytjenester som utvikles for UH-sektoren. Dette vil også være den kanskje mest sentrale komponenten hvis man skal «Etablere en felles IT-plattform ...» (ref. regjeringserklæringen).

5.4 Strategiske satsinger

Senteret er i dag, gitt eksisterende rammer, godt satt opp for fortsatt å levere tjenester av høy kvalitet og stor bredde til sektorene. Vi innehar kompetanse og kapasitet til å utføre særskilte oppdrag, og ønsker å videreutvikle rollen som et viktig fag- og kompetansemiljø for Kunnskapsdepartementet.

Senteret er i ferd med å slutføre en ny strategi for 2016 til 2018. Med mindre ekstern høring gir entydige tilbakemeldinger på at prioriteringene må endres, vil dette være de strategiske prioriteringer (knyttet opp mot virksomhetsmålene) senteret vil samle seg om for å møte utfordringene i sektoren:

«Økt digital kompetanse hos ansatte i barnehagen og grunnopplæringen»:

1. Utarbeide og forankre et nasjonalt retningsgivende rammeverk og begrepsapparat knyttet til digital kompetanse, for å gjøre det enklere å identifisere kompetansebehov for ulike roller og funksjoner – både på individ- og organisasjonsnivå.

2. Tilby relevante nettbaserte rådgivnings- og veiledningsressurser for skoleeiere, barnehageeiere og ledere i skoler og barnehager.
3. Initiere og ta ansvar for gjennomføring av innovasjonsprosjekter for å bidra til kunnskapsutvikling og endring av praksis.

«Økt kvalitet i det pedagogiske arbeidet med digitale ferdigheter hos barn og unge»:

4. Tilby digitale ressurser som skal bidra til at opplæring i de digitale ferdigheter blir gjennomført etter intensjonen med de grunnleggende ferdigheter.
5. Stimulere til innovativ læring som integrerer digitale ferdigheter i alle fag og bidrar til kompetanseutveksling innad i sektorene og på tvers, herunder spredning av gode praksiseksempel.
6. Utvikle verktøy for skoleeiere og -ledere for å måle og utvikle den digitale kompetansen hos sine ansatte.

«Økt kvalitet i sektorenes infrastruktur og administrative prosesser»:

7. Arbeide for etablering av felleskomponenter og standarder som bidrar til stordriftsfordeler og god samfunnsøkonomisk ressursutnyttelse innenfor og på tvers av forvaltningsnivåene.
8. Etablere, forankre og spre kunnskap om anbefalinger, retningslinjer og krav til robust og pålitelig infrastruktur i sektoren, som understøtter de nasjonale føringene i offentlig sektor og ivaretar personvern, informasjonssikkerhet og utdanningssektorens egenart.

I tillegg til de strategiske prioriteringene over, har senteret et særskilt ansvar for å forvalte og videreutvikle www.utdanning.no som nasjonalt nettsted for yrkes- og utdanningsveiledning.

6. Årsregnskap

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2015

Senter for IKT i utdanningen ble opprettet i 2010, og er underlagt Kunnskapsdepartementet. Senteret er et statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Senteret skal bidra til økt kvalitet i opplæringen med bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi for barn i barnehagene, elever i grunnsopplæringen og studenter i lærer- og barnehagelærerutdanningen. Årsregnskapet utgjør del VI i årsrapporten til Kunnskapsdepartementet.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskrivene R-8 og R-115 fra Finansdepartementet og Kunnskapsdepartementets instruks om økonomistyring.

Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av senterets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og inntekter.

I 2015 har senteret samlet disponert tildelinger på kap. 224 på kr 85 032 000, kap. 226 kr 19 369 000 og kap. 231 kr 600 000, samt hatt et inntektskrav på kap 3224 på kr 1 594 000.

Mindreutgiften for senteret på kap. 224 og merinntekt på kap. 3224 ble samlet kr 2 038 000. På kap. 226 ble det totalt en mindreutgift på kr 4 157 000. Senteret har søkt Kunnskapsdepartementet om å få overført mindreutgiften på kap. 224 og 226 til 2016.

Totalt på kap. 224 og kap. 226 var det utbetalinger til lønn og sosiale utgifter på kr 51 224 182, mot kr 49 409 102 i 2014. Lønnsandel av totale driftsutgifter på kr 105,5 mill. var på 48,5 %.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Senter for IKT i utdanningen. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato, men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2016. Beretningen er unntatt offentlighet frem til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, og vil bli publisert på senterets nettsider (www.iktsenteret.no) så snart dokumentet er offentlig.

1.3.2016

Philippa Kristiansen
administrasjonssjef/økonomiansvarlig

Trond Ingebretsen
direktør

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2015

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post
0224	Driftsutgifter	01
0224	Spesielle driftsutgifter	21
0226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa	21
0231	Barnehager	21
1633	Nettoordning for mva i staten	01
<i>Sum utgiftsført</i>		

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post
3224	Inntekter ved oppdrag	01
5309	Tilfeldige inntekter	29
5700	Arbeidsgiveravgift	72
<i>Sum inntektsført</i>		

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

Kapitalkontoer		
60092601	Norges Bank KK /innbetalinger	
60092602	Norges Bank KK/utbetalinger	
702961	Endring i mellomværende med statskassen	
<i>Sum rapportert</i>		

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	
6260	Aksjer	
702961	Mellomværende med statskassen	

Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2015	Merutgift (-) og mindreutgift
Driftsutgifter	A, B	61 113 000	59 729 105	1 383 895
Spesielle driftsutgifter	A, B	23 913 000	30 366 319	-6 453 319
Spesielle driftsutgifter	A, B	19 369 000	15 211 861	
Spesielle driftsutgifter	A, B	600 000	347 405	
Driftsutgifter	A, B		5 597 052	
		104 995 000	111 251 742	

Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt
Driftsinntekter	A, B	1 594 000	8 701 103	7 107 103
Ymse			95 195	
Arbeidsgiveravgift			5 180 113	
		1 594 000	13 976 411	7 107 103

97 275 332

			15 237 361	
			-108 325 362	
			-4 187 331	
			-97 275 332	

	2015	2014	Endring
	0	0	0
	-8 506 510	-4 319 179	-4 187 331

Noter til bevilgningsrapporteringen

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
022401	110 000	61 003 000	61 113 000
022421	0	23 913 000	23 913 000
022621	5 085 000	14 284 000	19 369 000
023121		600 000	600 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastnings-fullmakter
022401	Mulig overførbart beløp	1 383 895	1 383 895
022421		-6 453 319	-6 453 319
322401	"kan nyttes under post 01"		0
022621		4 157 139	4 157 139
023121		252 595	252 595

Forklaring

Senter for IKT i utdanningen har en mindreutgift på kap. 0224 post 01 på kr 1 383 895. Mindreutgiften er et resultat av større mottatte refusjoner fra NAV enn budsjettert. Beløpet er mindre enn 5 % av bevilgningen som er maksimalt tillatte overførbare beløp, og søkes overført til 2016.

Det er gitt en generell adgang til å overskride post 21 eksterne oppdragsmidler mot tilsvarende merinntekter, jf. Rundskriv 101, 05.12.2014. Post 21 er derfor belastet med merutgifter på kr 6 453 319.

På kap. 3224 post 01 er inntektskravet på kr 1 594 000. Virksomheten har mottatt innbetalinger på kr 8 701 103, som gir en merinntekt på kr 7 107 103. Merinntekten skal dekke merutgiften på kr 6 453 319. Resterende reell merinntekt på kr 653 785 søkes overført til 2016.

På kap. 0226 post 21 er det bevilget kr 19 369 000 fra to ulike prosjekter i kapitlet, som videre er øremerket til de tre prosjektene: Den virtuelle matematikkskolen, MOOC og Min stemme (nettstedet minstemme.no).

Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt (justert for eventuell mva.)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp*	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
	1 383 895	3 050 150	1 383 895
	-6 453 319		
7 107 103	7 107 103		653 785
	4 157 139		4 157 139
	252 595		252 595

Under del II i årsmeldingen er disse prosjektene særskilt omtalt i tall og tekst. Mulig overførbart beløp er kr 4 157 139, men kun kr 3 753 000 er søkt overført og gjelder prosjektene: Den virtuelle matematikkskolen og MOOC. Resterende gjelder prosjektet Min stemme.

På kap. 0231 post 21 er det bevilget kr 600 000 som er øremerket prosjektet Min stemme. Nettstedet skal i løpet av 2016 overføres til Eidsvoll 1814. Det er derfor ikke søkt overført ubrukte midler for 2015.

Oppstilling av artskontorrapporteringen, 31.12.2015

Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	Note	2015	2014
Andre innbetalinger	1	8 701 103	7 189 509
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		<i>8 701 103</i>	<i>7 189 509</i>
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	51 224 182	49 409 102
Andre utbetalinger til drift	3	54 300 082	65 991 250
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		<i>105 524 264</i>	<i>115 400 352</i>
Netto rapporterte driftsutgifter		96 823 161	108 210 843
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	0	600 000
Utbetaling av finansutgifter	4	130 426	3 332
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		<i>130 426</i>	<i>603 332</i>
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		130 426	603 332
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		95 195	94 706
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		5 180 113	4 398 493
Nettoføringsordning for mva konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		-5 597 052	0
<i>Sum rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		<i>-321 745</i>	<i>4 493 198</i>
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		97 275 332	104 320 976
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2015	2014
Fordringer		1 039 915	69 860
Skyldig skattetrekk		-2 375 179	-2 212 465
Skyldige offentlige avgifter		-129 175	0
Annen gjeld		-7 042 071	-2 176 574
<i>Sum mellomværende med statskassen</i>	<i>8</i>	<i>-8 506 510</i>	<i>-4 319 179</i>

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2015	31.12.2014
Andre innbetalinger		
Eksterne oppdragsinntekter	7 150 566	7 189 509
Andre inntekter	1 550 537	
<i>Sum innbetalinger</i>	<i>8 701 103</i>	<i>7 189 509</i>
Sum innbetalinger fra drift	8 701 103	7 189 509

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2015	31.12.2014
Lønn	46 195 203	45 161 733
Arbeidsgiveravgift	5 180 113	4 398 493
Sykepenger og andre refusjoner(-)	-2 671 204	-2 397 577
Andre ytelser (honorar, sos.utg. & kontogruppe 59 Annen personalkostnad)	2 520 070	2 246 453
<i>Sum utbetalinger til lønn</i>	<i>51 224 182</i>	<i>49 409 102</i>
Antall årsverk	68	70

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2015	31.12.2014
Husleie	8 098 785	7 907 658
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1 346 077	1 740 715
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	329 926	314 513
Mindre utstyrsanskaffelser	1 791 736	3 367 801
Leie av maskiner, inventar og lignende	5 843 721	6 646 414
Kjøp av fremmede tjenester	20 885 409	25 274 117
Reiser og diett	7 633 064	9 306 791
Øvrige driftsutgifter*	8 371 365	11 433 241
Sum andre utbetalinger til drift	54 300 082	65 991 250

* Øvrige driftsutgifter består av kontogruppene 68 Kontorkostnader, 69 Telefoni, 73 Salg og reklame, 74 Kontingent og gave, 77 Annen kostnad.

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2015	31.12.2014
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	3 260	3 332
Valutatap	127 166	0
Sum utbetaling av finansutgifter	130 426	3 332

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2015	31.12.2014
Utbetaling til investeringer		
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	0	600 000
Sum utbetalt til investeringer	0	600 000

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2015

Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2015 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	31.12.2015 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	For- skjell
Omløpsmidler			
Andre fordringer	1 039 915	1 039 915	0
<i>Sum</i>	<i>1 039 915</i>	<i>1 039 915</i>	<i>0</i>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld*	205	0	205
Skyldig skattetrekk	-2 375 179	-2 375 179	0
Skyldige offentlige avgifter	-129 175	-129 175	0
Annen kortsiktig gjeld*	-7 037 571	-7 042 071	4 500
<i>Sum</i>	<i>-9 541 720</i>	<i>-9 546 425</i>	<i>4 705</i>
Sum	-8 501 805	-8 506 510	4 705

*) Forskjell pga. bokført, men ikke rapportert gjeld pr 31.12.2015, skyldes kontantprinsippet. Beløpet er bokført i internregnskapet 2015 og belaster statskassen ved forfall i 2016.

Vedlegg 1: Sykefraværstatistikk

				Egenmeldt 1–3 kalenderdager			Legemeldt			Egenmeldt 4–16 kalenderdager		
Tid	Kjønn	Avtalte	Faktiske	Antall	Dager	%	Antall	Dager	%	Antall	Dager	%
1.kv	Menn heltid	2417	2152	24	32	1,32	1	3	0,12	4	16	0,66
	Kvinner heltid	2566	2016	21	34	1,33	0	0	0	3	14	0,55
	Menn deltid	38	38	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kvinner deltid	74	38	1	2	2,7	0	0	0	0	0	0
	Sum	5095	4244	46	68	1,33	1	3	0,06	7	30	0,59
2.kv	Menn heltid	2166	1821	16	22	1,02	0	0	0	1	2	0,09
	Kvinner heltid	2344	1958	10	15	0,64	0	0	0	0	0	0
	Menn deltid	35	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kvinner deltid	40	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sum	4585	3836	26	37	0,81	0	0	0	1	2	0,04
3.kv	Menn heltid	1851	1570	11	14	0,76	1	2	0,11	1	5	0,27
	Kvinner heltid	2060	1671	11	18	0,87	0	0	0	3	10	0,49
	Menn deltid	37	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kvinner deltid	25	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sum	3973	3297	22	32	0,81	1	2	0,05	4	15	0,38
4.kv	Menn heltid	2281	1873	21	30	1,32	2	5	0,22	1	3	0,13
	Kvinner heltid	2510	1987	18	25	1	0	0	0	0	2	0,08
	Menn deltid	73	67	1	1	1,37	0	0	0	0	0	0
	Kvinner deltid	33	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sum	4897	3960	40	56	1,14	2	5	0,1	1	5	0,1
År	Sum	18550	15337	134	193	1,04	4	10	0,05	13	52	0,28

Legemeldt			I alt over 16 kalenderdager			Herav over 8 uker		Fravær pga. barns sykdom			Andre typer permisjon			Sykefravær
Antall	Dager	%	Antall	Dager	%	Antall	Dager	Antall	Dager	%	Antall	Dager	%	%
4	22	0,91	0	0	0	0	0	22	27	1,12	11	165	6,83	3,02
2	16	0,62	1	108	4,21	0	93	12	14	0,55	7	364	14,19	6,7
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	32	43,24	0	32	4	2	2,7	0	0	0	45,95
6	38	0,75	1	140	2,75	0	125	38	43	0,84	18	529	10,38	5,48
0	0	0	3	59	2,72	0	0	8	9	0,42	16	253	11,68	3,83
2	5	0,21	3	73	3,11	1	39	3	3	0,13	18	291	12,41	3,92
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	18	45	0	18	0	0	0	0	0	0	45
2	5	0,11	6	150	3,27	1	57	11	12	0,26	34	544	11,86	4,21
2	6	0,32	1	17	0,92	0	0	4	6	0,32	11	231	12,48	2,38
1	13	0,63	3	91	4,42	0	62	3	4	0,19	9	253	12,28	6,41
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	24	0
3	19	0,48	4	108	2,72	0	62	7	10	0,25	22	490	12,33	4,43
2	14	0,61	0	27	1,18	0	0	8	10	0,44	93	319	13,99	3,46
4	10	0,4	1	54	2,15	0	28	13	16	0,64	110	416	16,57	3,63
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	5	6,85	1,37
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	24	0,49	1	81	1,65	0	28	21	26	0,53	206	740	15,11	3,49
17	86	0,46	12	479	2,58	1	272	77	91	0,49	280	2303	12,42	4,42

(blank side)

(blank side)

SENTER
FOR IKT I
UTDANNINGEN

iktsenteret.no